

Lupp 2019

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken i Trelleborgs kommun

ENKÄTFABRIKEN

.. Jag vill påverka vissa samhällsfrågor, som exempelvis jämlikhet och samma rättigheter för alla individer. Jag vill också påverka ämnen som gäller mig personligt, såsom min utbildning och framtid.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund och syfte.....	6
A. Bakgrundsfrågor.....	8
B. Fritid.....	11
C. Skola.....	19
D. Politik och samhälle.....	26
E. Trygghet.....	35
F. Hälsa.....	41
G. Arbete.....	50
H. Framtid.....	53
Slutsatser och rekommendationer.....	60
Referenslista.....	62

**Rapporten är
färgkoordinerad!**

Hitta den del du vill
läsa genom att titta
på färgen i avsnittens
kant.

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning i kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv.

I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. De nya målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa perspektiv. Tre prioriterade områden har även tagits fram i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet och dessa är: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Trelleborg kommun. Några korta sammanfattade reflektioner presenteras dock här i ett några utvalda områden.

Fritiden i Trelleborg

- Majoriteten av ungdomarna i Trelleborg är nöjda med sin fritid. Totalt svarar 81 % att de är ganska eller mycket nöjda med sin fritid, vilket är på samma nivå som rikssnittet för Lupp 2019. Drygt hälften tycker att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden.
- Totalt tycker drygt hälften att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden. Vad som dock också framgår är att tjejerna är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än vad killarna är – hälften av tjejerna och en dryg tredjedel av killarna tycker att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra. Däremot har en ungefär lika stor andel tjejer och killar svarat att de saknar fritidsaktiviteter.
- Avseende vad unga gör på fritiden finns det en del könsskillnader. Killar spelar online-, data- eller tv-spel i klart högre grad än tjejer. Även att gå på matcher eller andra idrottsevenemang samt att träna/idrotta är vanligare bland killarna. Tjejer svarar däremot i högre grad att de spelar teater/gör musik eller dansar samt håller på med foto, film, tecknar, skriver etc.

Skola

- En hög andel av ungdomarna i Trelleborg svarar att de är nöjda med skolan (78 %), utbildningen (82 %), undervisningen (86 %) och lärarna (87 %) på skolan.
- Andelen som instämmer i att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev (59 %), att elever och lärare bemöter varandra med respekt (75 %) och att skolan agerar om en lärare kränker en elev (60 %) är lägre i Trelleborg än rikssnittet.
- En större andel elever än rikssnittet är nöjda med skolbiblioteken i Trelleborg, medan nöjdheten med skolmaten är lägre i Trelleborg jämfört med rikssnittet.

Delaktighet och inflytande

- En majoritet av både tjejer (61 %) och killar (54 %) vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen. Flera ungdomar svarar att de vill påverka i frågor gällande skolan, miljö, vad kommunen lägger pengar på, aktiviteter för ungdomar och kollektivtrafiken.
- Det vanligaste sättet att engagera sig är via internet: genom att gilla eller dela eller diskutera inlägg som handlar om politik eller samhällsfrågor.
- När det gäller kommunikation med kommunen så är de föredragna kanalerna både för att få information från, och för att lämna förslag till, kommunen: kommunens hemsida, en app som kommunen ansvarar för eller genom information i skolan .

Trygghet och utsatthet

- En hög andel (omkring 88-96 %) av ungdomarna är oftast eller alltid trygga på flertalet fysiska plaster i kommunen. Tryggheten är lägre på fritidsgårdar (70 %) och i kollektivtrafiken (81 %). Tjejer svarar i något lägre grad än killar att de är trygga i kollektivtrafiken samt på internet.
- Andelen ungdomar i Trelleborg som utsatts för hot, stöld eller misshandel det senaste halvåret är något högre än rikssnittet för Lupp. Exempelvis svarar 17 % av ungdomarna i Trelleborg att de utsatts för stöld, i rikssnittet är andelen 13 %.

Ungas hälsa i Trelleborg

- Totalt svarar 68 % av ungdomarna i Trelleborg att de mår ganska eller mycket bra. Tjejer mår sämre vad killar gör. Totalt svarar 58 % av tjejerna och 78 % av killarna att de mår ganska eller mycket bra.
- Andelen unga i Trelleborg som känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare är 70 % bland tjejerna och 36 % bland killarna. Andelen som är nedstämda eller deppiga flera gånger i veckan eller oftare är 42 % bland tjejerna och 18 % bland killarna. Tjejer upplever alltså mer regelbundna psykosomatiska besvär än vad killar gör. Liknande mönster kan ses nationellt.
- För psykosomatiska besvär är andelen som känner dem flera gånger i veckan eller oftare något högre i Trelleborg än i rikssnittet för Lupp, med undantag av att känna sig nedstämd som är på samma nivå som för rikssnittet.
- Andelen ungdomar i Trelleborg som dricker folköl, starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit minst en gång i månaden är högre i Trelleborg än rikssnittet.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2019 genomförts i Trelleborgs kommun i åldersgrupper 16-19 år. Undersökningen genomfördes under hösten 2019 och insamlingen gjordes genom en webbenkät. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Trelleborgs kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, 16-19 år och unga vuxna 19-25 år.

Svarsfrekvens

Lupp-undersökningen genomfördes under fyra veckor hösten 2019 med hjälp av två unga trelleborgare som informerade och inspirerade eleverna på Söderslättsgymnasiet att delta i undersökningen. Ett brev med QR-kod till enkäten skickades ut till de ungdomar som går på en skola i en annan kommun eller som inte studerar på gymnasiet. Undersökningen motiverades i detta fall även med ett deltagande i en tävling med vinster. Andra marknadsföringsinsatser gjordes, så som till exempel affischer på stan och information genom intranätet på gymnasieskolan.

Enkäten besvarades av 729 elever i år 1-3 på Söderslättsgymnasiet och 74 ungdomar i åldern 16-19 år som bor i Trelleborg men går i skolan i andra kommuner eller som inte studerar alls. Svarsfrekvensen för Söderslättsgymnasiet är 84% och för elever som går i skolan i andra kommuner och elever som inte studerar 9 %. Svårigheter med att nå de elever som bedriver gymnasiestudier utanför Trelleborg ligger till grund för bortfall likväl som frivilligheten att delta.

När undersökningen gjordes 2015 genomfördes den bland ungdomar i åldern 16-19 år och 2010 var det endast elever i gymnasiets årskurs 3 som inkluderades i urvalet samt 22-åringar bosatta i kommunen.

Den totala svarsfrekvensen 2019 uppgår till 46 %. År 2015 var den totala svarsfrekvensen 37 % och år 2010 var den 55 % (exklusive 22-åringarna).

Den totala
svarsfrekvensen
är 46 %

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även avseende andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är väldigt få till antalet.

Jämförelser till rikssnitt för Lupp 2019

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med rikssnittet för Lupp. Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de 22 kommuner som deltog i Lupp år 2019. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet. Större skillnader mot rikssnittet markeras med färger i tabellen.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. För fullständig redovisning av alla frågor och svarsalternativ hänvisar vi till MUCF:s Lupp-portal. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

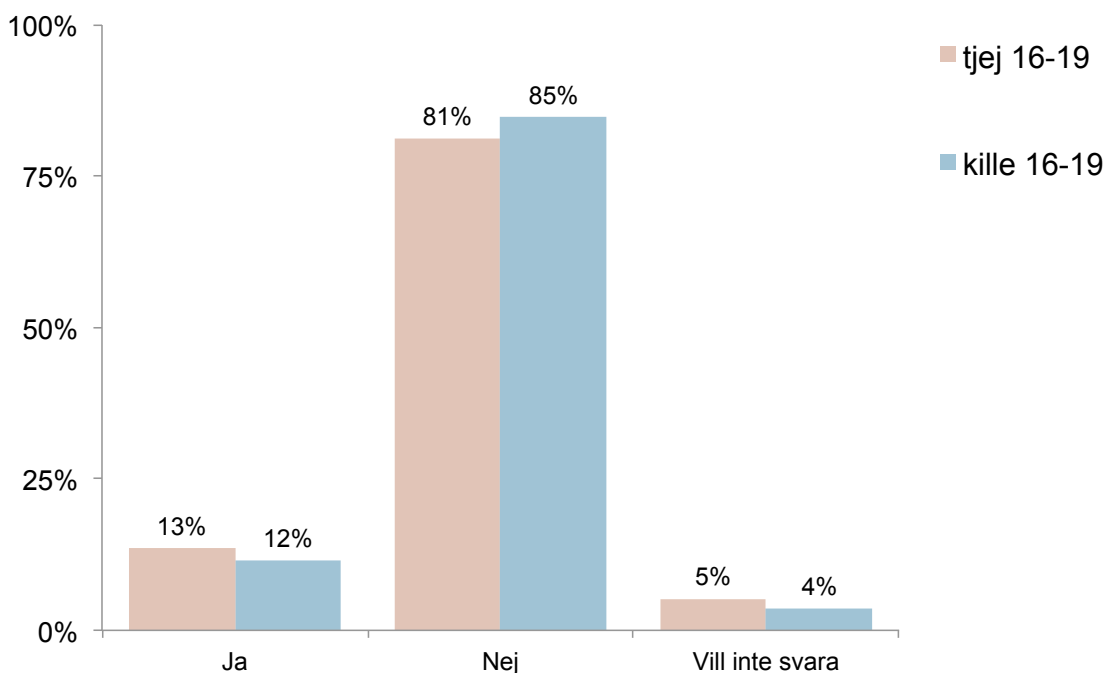
I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj. Som det framgår av bilden nedan är könsfördelningen relativt jämn bland de som svarat på Lupp-enkäten. Då få angett "annan könsidentitet" kommer denna grupp inte redovisas nedbrutet i rapporten.

Vidare framgår det i diagram A4 att 12-13 % av ungdomarna som svarat har en nedsatt funktion eller sjukdom.

En andel om 85 % svarar att de själva är födda i Sverige medan 10 % är födda utanför Europa, se tabell A5.

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	85%	1%	5%	10%
Förälder a	76%	3%	10%	11%
Förälder b	72%	2%	13%	13%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

10 år eller längre	34%
4-9 år	39%
0-3 år	27%

A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

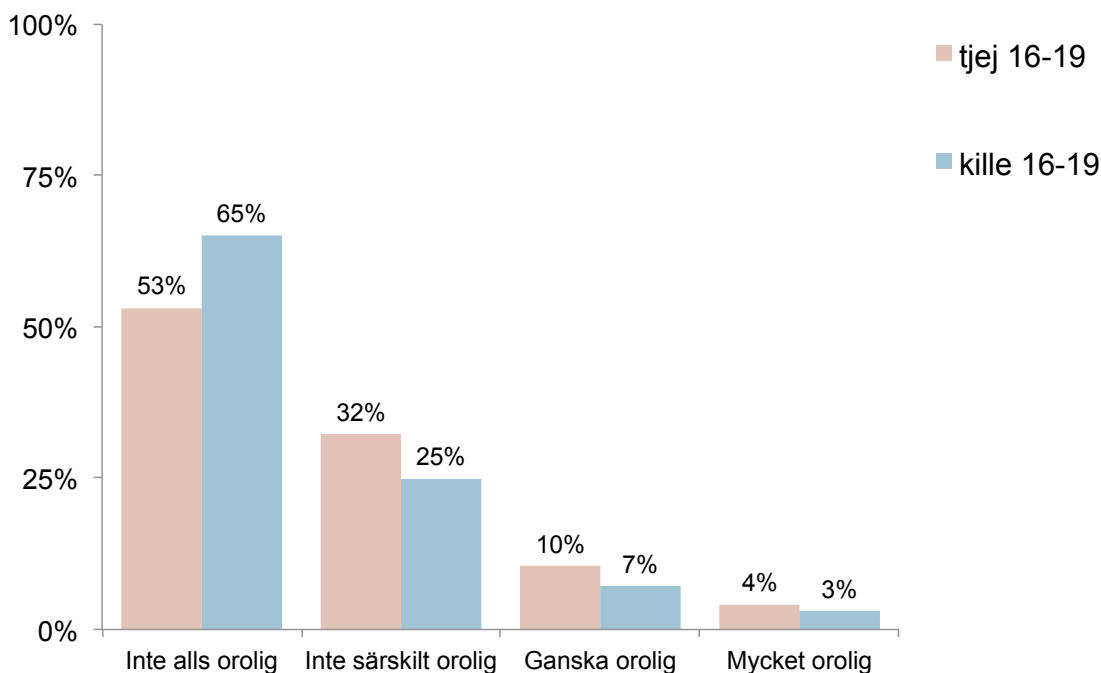
	Förälder a	Förälder b
Arbetar	90%	81%
Studerar	3%	4%
Föräldraledig	0%	1%
Arbetslös	3%	3%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	4%
Ålderspensionär	1%	1%
Annat	1%	2%
Vet inte	1%	4%

Ekonomi

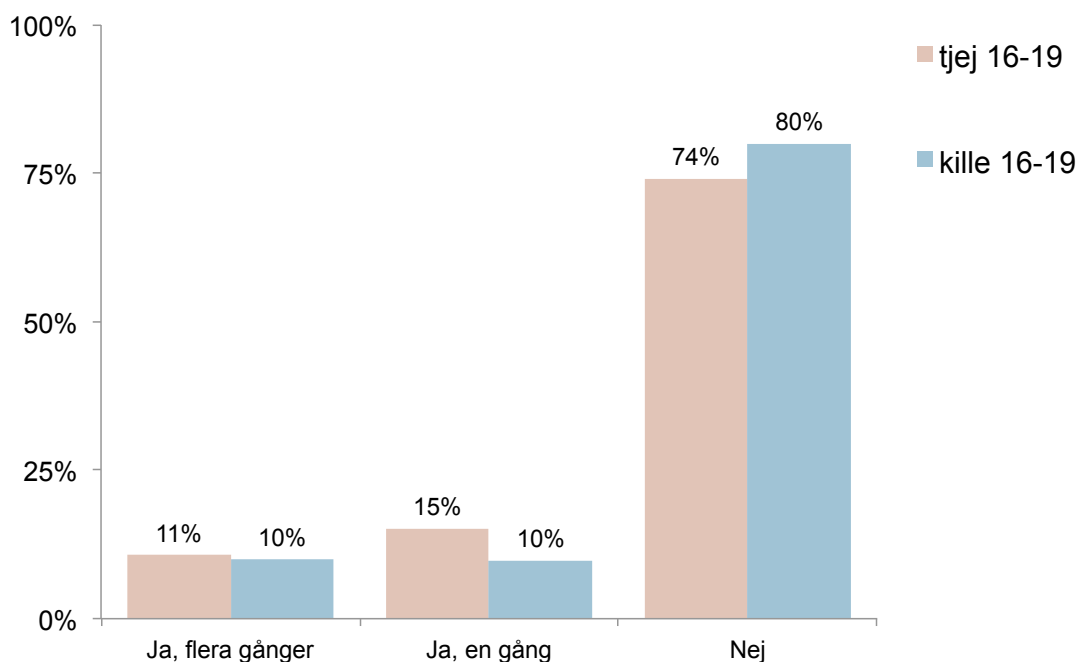
En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 10-14 % som svarar att de är oroliga. En något större andel tjejer än killar är oroliga.

Vidare framgår i diagram A8 att mellan 20-26 % av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper för att familjen inte haft råd.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

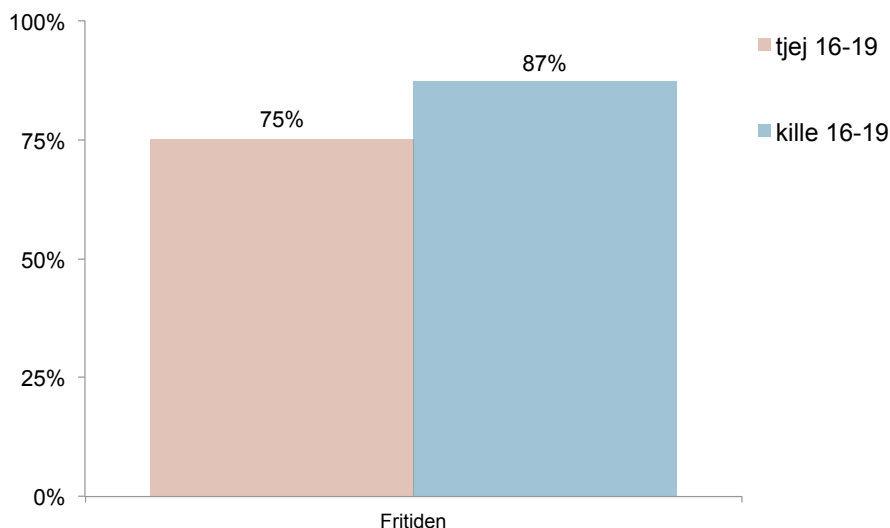
Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar dels om att erbjuda ett utbud med många olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar och dels om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid. Forskning och tidigare studier visar dock att vissa grupper av ungdomar i lägre grad deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. Bland annat framgår det att utrikesfödda tjejer, unga med funktionsnedsättning, unga hbtq-personer och unga med begränsade ekonomiska resurser i lägre grad är aktiva i fritidsverksamheter och föreningar.¹

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Trelleborg. En större andel killar än tjejer är nöjda med sin fritid.

Jämför man med rikssnittet är ungdomarna i Trelleborg lika nöjda med sin fritid, se tabell B0a.

B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Frågan ställdes inte 2010

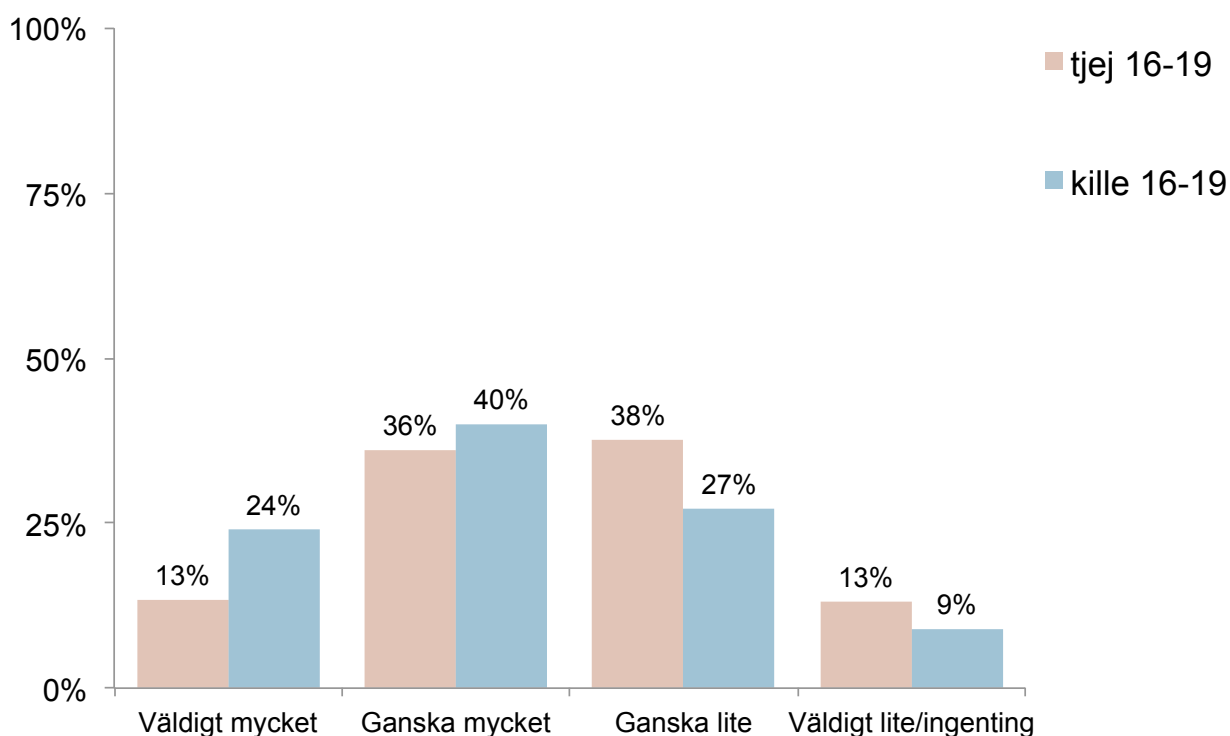
Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
81%	83%	87%	*

1 MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att tjejer är mindre nöjda med utbudet än killar. Hälften av tjejerna och en dryg tredjedel av killarna tycker att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra på fritiden.

I jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Trelleborg är ungefär lika nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter, se tabell B1a.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

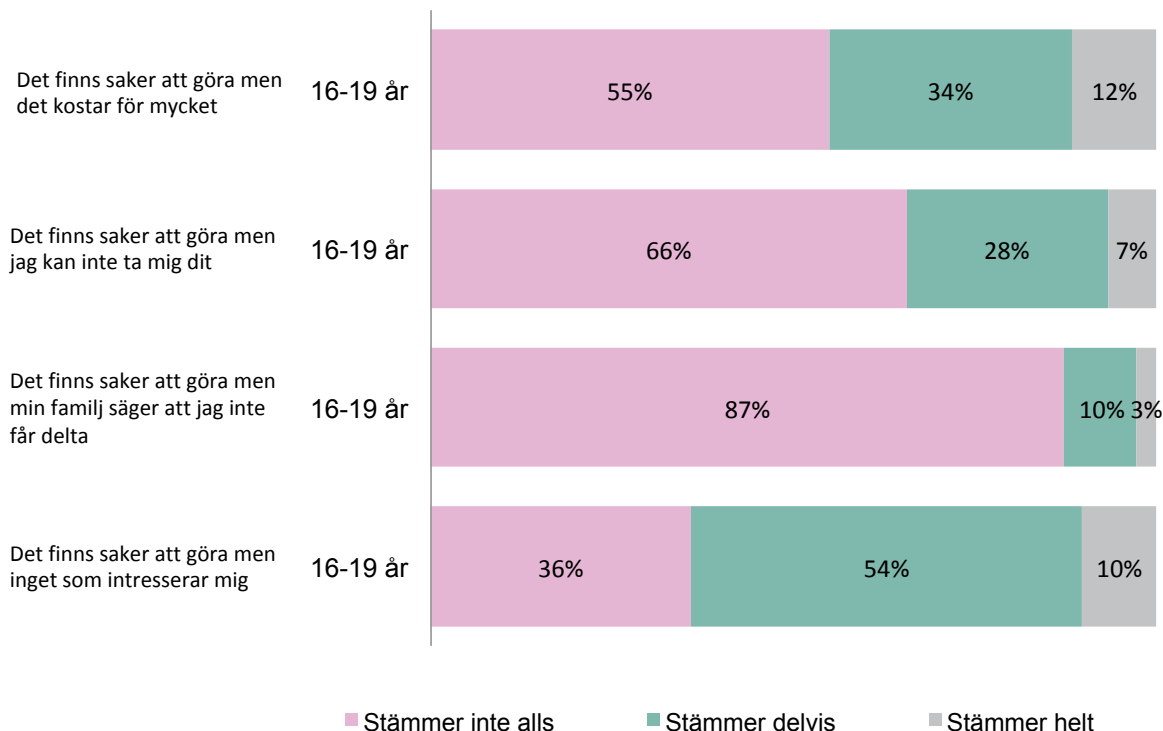

B1a. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse till rikssnittet och över tid

*2010 löd frågan: Hur mycket, av det du är intresserad av, finns det att göra på fritiden?

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010*
57%	54%	63%	71%

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse till rikssnittet och över tid

*Frågan ställdes inte 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	36%	34%	35%	*
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	87%	90%	90%	*
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	66%	60%	53%	*
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	55%	55%	53%	*

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. Resultaten utifrån dessa frågor kan hjälpa för att avgöra huruvida det finns några hinder som begränsar ungdomarnas fritid. Som det framgår i diagram B2 svarar en relativt hög andel, 64 %, att de instämmer helt eller delvis i att det finns saker att göra men inget som intresserar dem. Andelen som svarat detta är dock på samma nivå som rikssnittet.

En andel om strax under hälften av ungdomarna instämmer helt eller delvis i att det finns saker att göra men att det kostar för mycket. Vidare menar 35 % att det finns saker att göra men att de inte kan ta sig dit. Troligtvis handlar detta om geografiska hinder som exempelvis avstånd eller avsaknad av kollektivtrafik.

I jämförelse med rikssnittet framkommer att en något större andel ungdomar i Trelleborg än har svarat "stämmer inte alls" på påståendet "Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit".

Vad ungdomarna gör och hur ofta

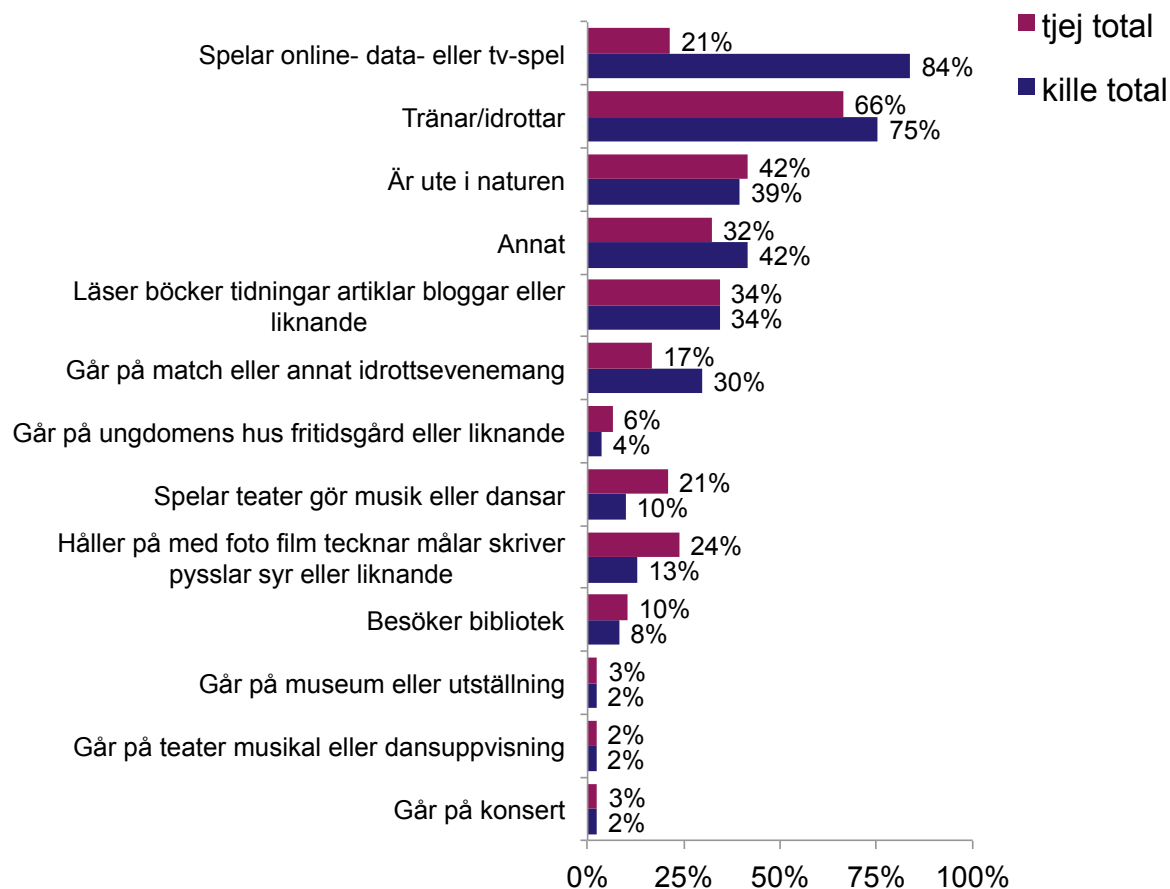
I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att en hög andel, över 65 %, av både killar och tjejer tränar eller idrottar minst en gång i veckan. En något större andel killar än tjejer har dock svarat detta. Ungefär två femtedelar av både killarna och tjejerna svarar att de är ute i naturen regelbundet.

Det finns en klar könsskillnad vad gäller data-, tv- eller onlinespel då svarar 84% av killarna och 21 % av tjejerna svarar att de spelar minst en gång i veckan. Det är även vanligare bland killar än bland tjejer att gå på match eller annat idrottsevenemang. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de spelar teater/gör musik eller dansar. Tjejer håller även på med foto, film, målar, skriver eller pysslar i högre grad än vad killar gör.

De som svarade "annat" har i fritext bland annat nämnt att de umgås med vänner/familj/partner, tittar på tv/film/serier/YouTube eller pluggar. En del specificerar även vilken typ av träning/idrott de utövar, t.ex. hockey, fotboll, padel.

Resultatet i Trelleborg gällande vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är likt rikssnittet för Lupp, se tabell B3a på följande sida. Det resultat som sticker ut något är att ungdomar i Trelleborg är ute i naturen i något lägre grad än rikssnittet samt spelar online-, data- eller tv-pel eller går på match i något högre grad.

B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan: Jämförelser till rikssnittet och över tid

*2010 var något annorlunda formulerat och alla svarsalternativ är inte jämförbara

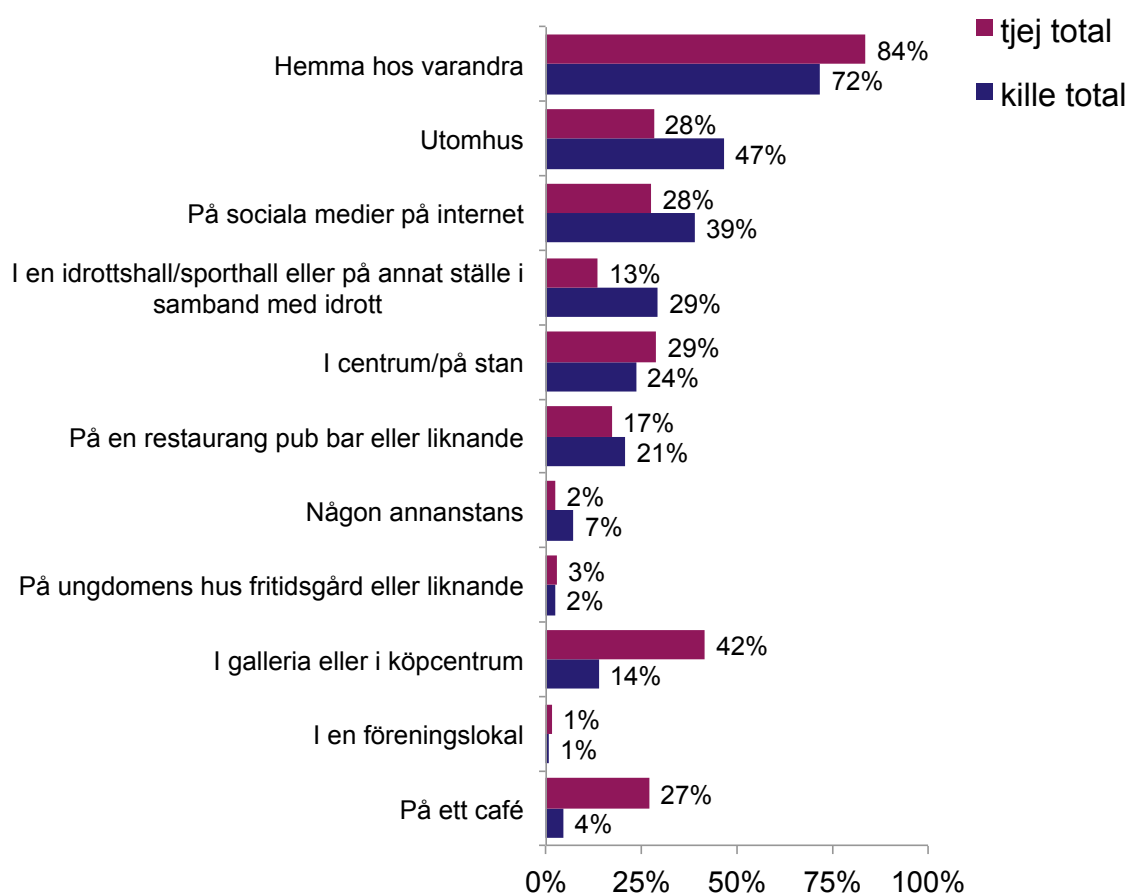
	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Tränar/idrottar	71%	70%	69%	*
Spelar teater, gör musik eller dansar	15%	18%	17%	*
Håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	18%	20%	21%	*
Spelar online-, data- eller tv-spel	57%	52%	49%	48%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	34%	35%	49%	39%
Besöker bibliotek	10%	8%	8%	5%
Är ute i naturen	40%	46%	38%	30%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	6%	5%	5%	3%
Går på konsert	3%	2%	1%	0%
Går på teater, musikal eller dansuppvisning	3%	1%	1%	1%
Går på museum eller utställning	3%	1%	1%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	24%	19%	23%	10%
Annat	39%	45%	48%	*

En hög andel av både tjejerna (84 %) och killarna (72 %) svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Det är vanligare bland tjejer än killar. En större andel killar (47 %) än tjejer (28 %) brukar träffas utomhus. Något som är betydligt vanligare bland tjejer än killar är att träffa sina vänner i en galleria eller köpcentrum. 42 % av tjejerna har svarat detta, jämfört med 14 % av killarna. Även att träffa vänner på café är mycket vanligare bland tjejer än killar.

28 % av tjejerna och 39 % av killarna anger att de även brukar träffa sina kompisar på sociala medier.

Andelen som brukar vara hemma hos varandra har minskat från 81 % år 2015 till 77 % i årets mätning, samtidigt som andelen som träffas på sociala medier eller på internet har ökat från 29 % till 35 %.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

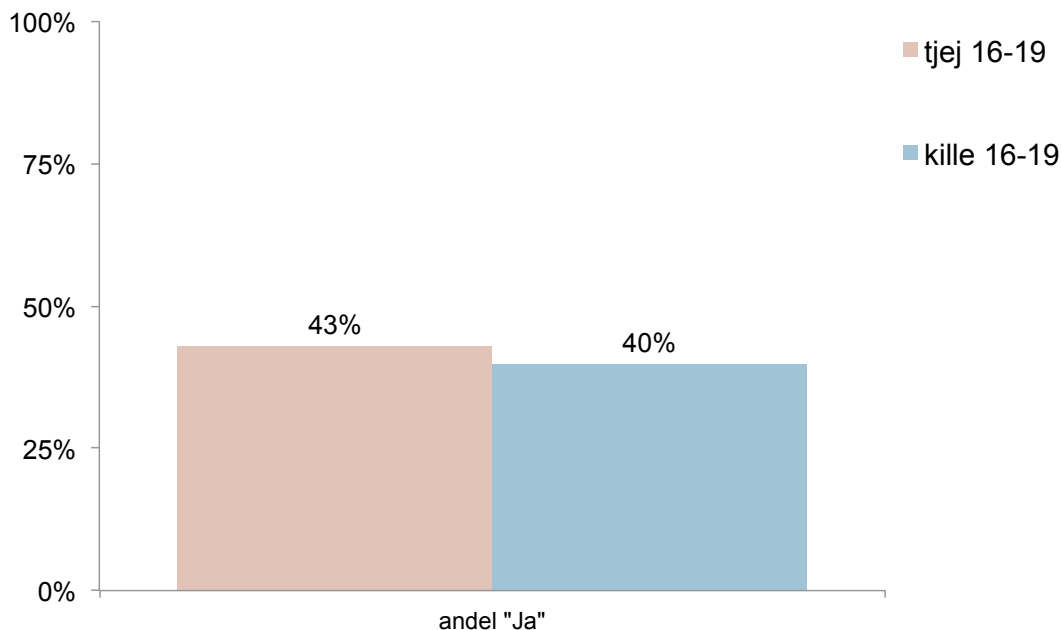

Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. Ungefär två femtedelar av ungdomar svarar att det saknas fritidsaktiviteter.

Vid en jämförelse med rikssnittet ser vi att ungdomarna i Trelleborg är lika nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter som genomsnittet för Lupp 2019.

B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse till riksnittet och över tid

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015
41%	40%	34%

Vilka aktiviteter som saknas

B5b. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Många nämner att de saknar ställen där de kan umgås med vänner (mötesplatser) såsom fritidsgårdar eller andra platser anpassade för att ungdomar ska kunna träffa nya och gamla vänner, inomhus eller utomhus. Flera önskar sig olika typer av aktiviteter, "saker man kan göra" eller "events". Bland annat nämns konserter, matcher, escape room, laserdome och paint ball. Vidare saknar ungdomarna olika idrotter eller sporter samt platser att utöva dessa på. Flera nämner även att de saknar möjligheter till shopping då det saknas affärer och köpcentrum. Andra vanliga svar är att det saknas caféer, restauranger, barer och klubbar. Ett trettiotal ungdomar skriver att de saknar allt möjligt eller allt. Många menar att de söker sig till Malmö då fritidsaktiviteter saknas i Trelleborg.

"Ett ställe där man kan vara och hänga, och typ fika men det är för dyrt att göra det på typ cafe."

"Jag saknar dom flesta aktiviteter. Jovisst där finns sporter och liknande, men om man enbart vill umgås med sin vän eller träffa nytt folk så finns där ytterst lite till ingen plats/aktivitet som man faktiskt kan göra detta utan att behöva bli medlem samt betala en relativt stor årsavgift för att vara med."

"Fler fina restauranger och mysiga caféer. Trendiga barer och uteliv för att slippa ta sig till Malmö. I princip modernisera allt för att effektivisera ungdomar i Trelleborg. Fler moderna och bra affärer (klädaffärer)."

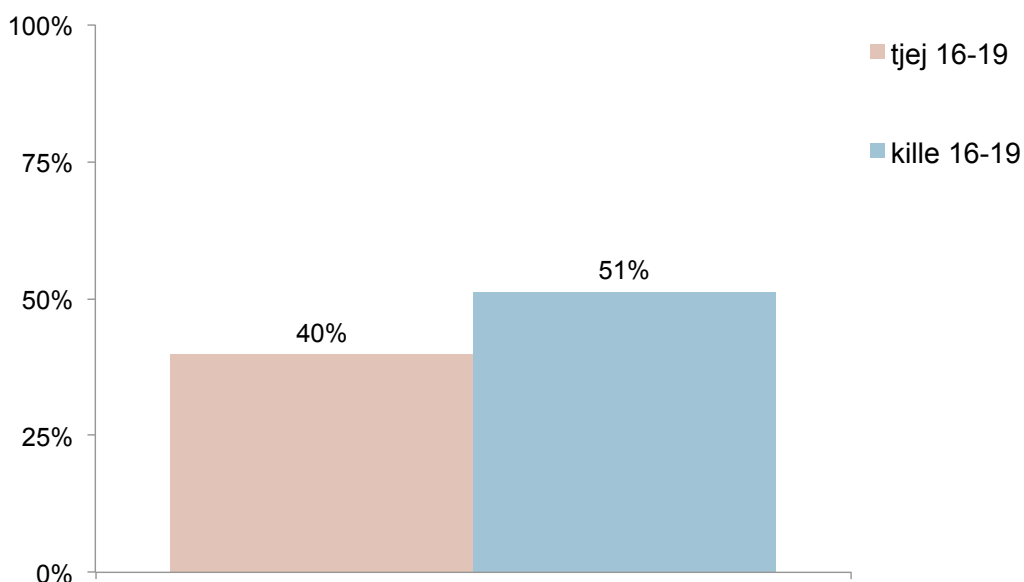
Medlemskap i föreningar

I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta¹.

I Trelleborg svarar en andel om 40-51% av ungdomarna att de är medlemmar i någon förening. Att vara med i en förening är vanligare bland killar än bland tjejer.

Andelen ungdomar i Trelleborg som är föreningsmedlemmar är lika stor som för rikssnittet.

B6. Är du medlem i någon förening? Andel ”ja”

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse till rikssnittet och över tid

* Frågan formulerades annorlunda 2010

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
47%	47%	50%	*

¹ MUCF 2014: Fokus 14: Ungas fritid och organisering

Utbildning

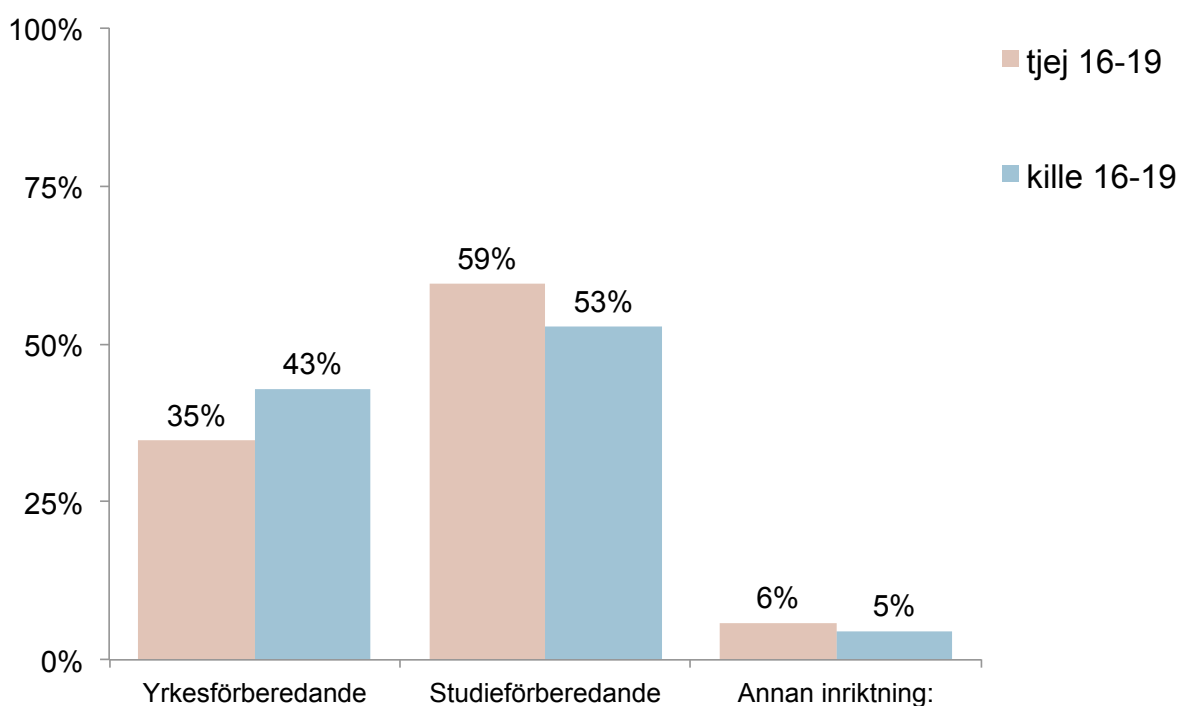
Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna¹. Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt övriga aspekter. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolan.

Programinriktning 2019

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. En majoritet av både tjejer och killar läser på ett studieförberedande program.

C1. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

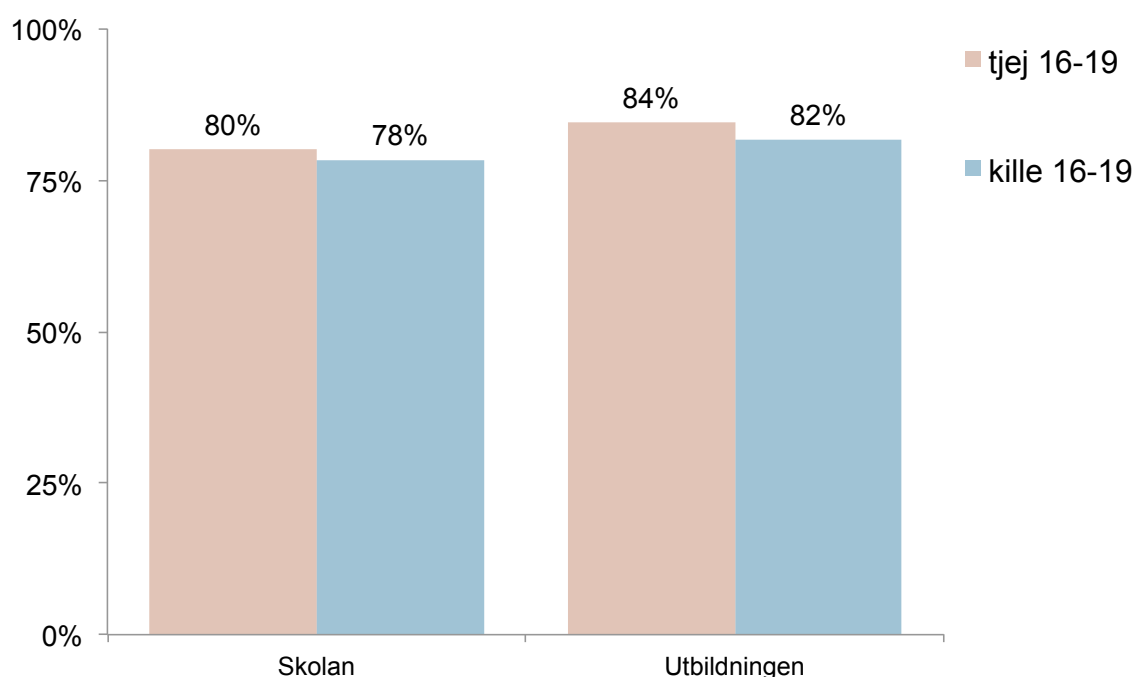
¹ Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

I Lupp-enkäten ställdes frågan om hur nöjd man är totalt sett med skolan och utbildningen. I diagram C2 nedan redovisas båda frågorna.

Ungefär lika stor andel tjejer (80 %) som killar (78 %) är nöjda med skolan. Även könsskillnaden gällande nöjdhet med utbildningen är liten. Drygt 80 % av ungdomarna i Trelleborg är nöjda med utbildningen.

Vid en jämförelse till rikssnittet är andelen som är nöjda med skolan och utbildningen i Trelleborg något lägre.

**C2. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"**

C2a. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse till rikssnittet och över tid
Frågan saknas i 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Skolan	78%	82%	84%	*
Utbildningen	82%	86%	87%	*

Trivsel och stämning

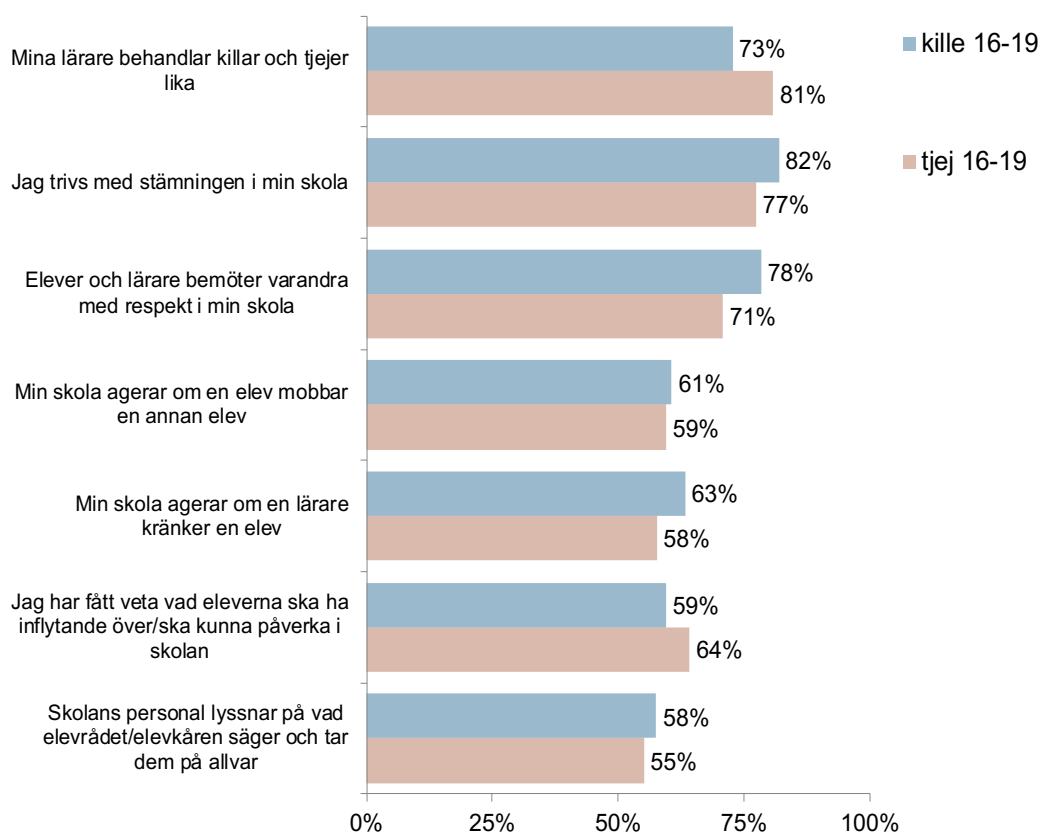
Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa¹.

I diagram C3a nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående.

De tre påståenden som störst andel instämmer i är "Mina lärare behandlar killar och tjejer lika", "Jag trivs med stämningen i min skola" och "Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola". Runt 80 % instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Små könsskillnader finns i instämmandegraden i de olika påståendena, främst i fråga om lärare behandlar killar och tjejer lika där en större andel tjejer än killar instämmer.

På följande sida redovisas Trelleborgs resultat och rikssnittet för Lupp 2019. En något lägre andel i Trelleborg instämmer i att de trivs med stämningen, att skolan agerar om någon blir mobbad och att elever och lärare bemöter varandra med respekt.

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

***OBS!** Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-22 %.

C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse till riksnittet och över tid

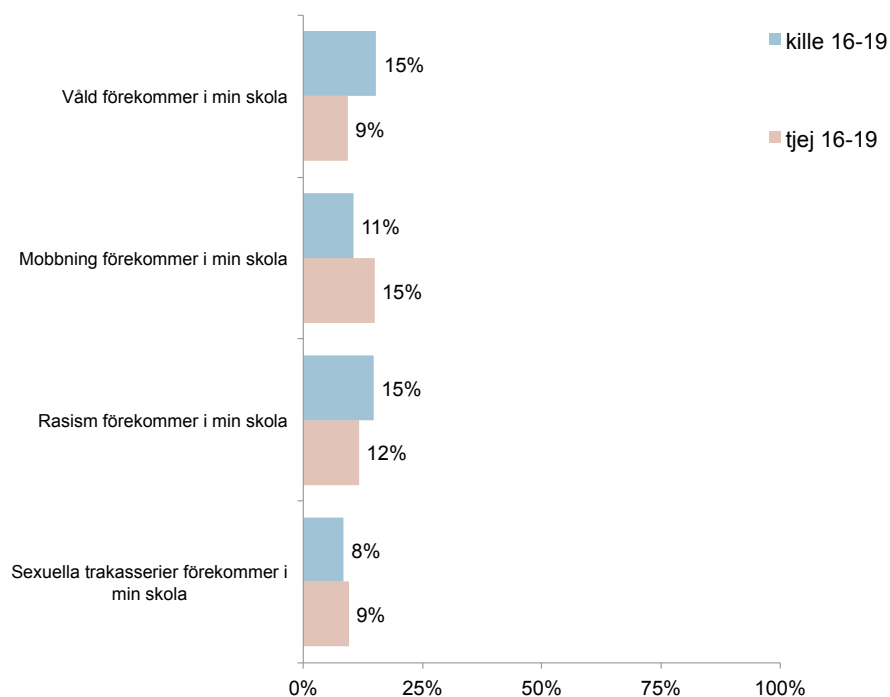
*Frågan är något annorlunda formulerad 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Jag trivs med stämningen i min skola	79%	83%	80%	77%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	59%	67%	66%	34%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	75%	80%	75%	61%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	60%	69%	71%	36%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	76%	77%	70%	*
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ ska kunna påverka i skolan	61%	64%	66%	37%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	57%	59%	67%	39%

***OBS!** Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Tjejer upplever mobbning förekommer i högre grad än killar gör, medan killar upplever att våld och rasism förekommer i högre grad än tjejer gör. Den totala andelen som svarat att mobbning eller våld förekommer är något högre i Trelleborg än för riksnittet, se tabell C3b.

C3b. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

C3b. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse till riksnittet och över tid

*Frågan är något annorlunda formulerad 2010 och delfrågan om våld saknas

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Mobbning förekommer i min skola	19%	16%	21%	18%*
Rasism förekommer i min skola	21%	21%	22%	32%*
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	16%	13%	17%	9%*
Våld förekommer i min skola	19%	15%	14%	*

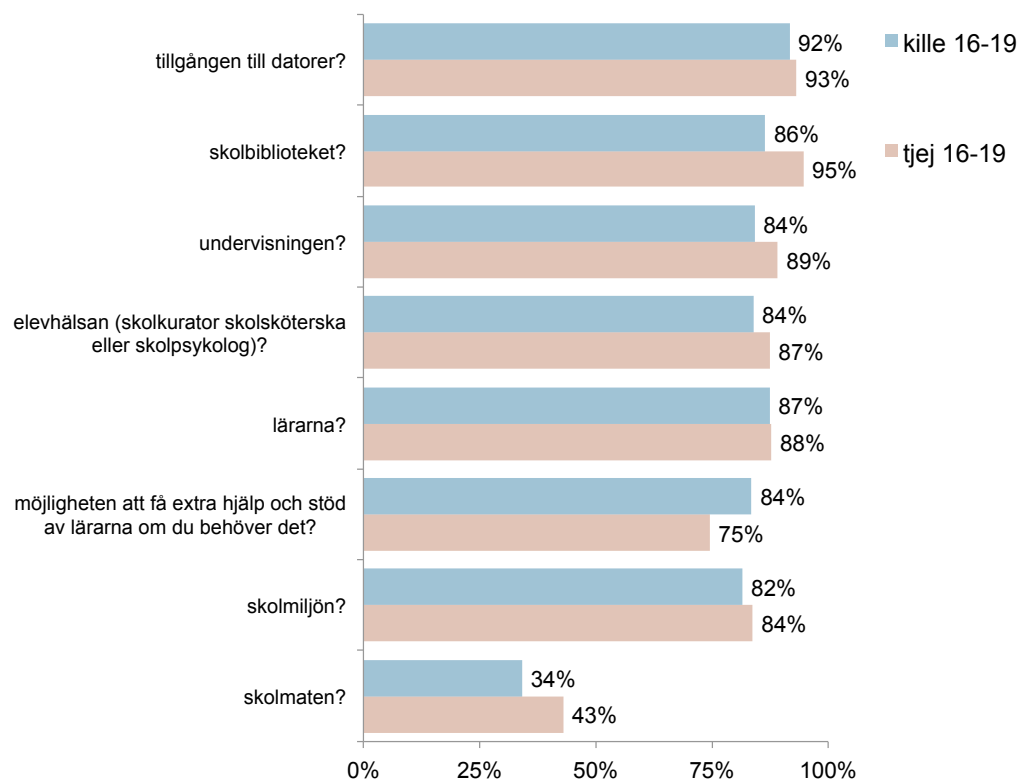
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, så som skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd.

Vad som framgår i diagram C4 är att en hög andel av ungdomarna i Trelleborg är nöjda med samtliga aspekter av skolan förutom skolmaten. Endast 34 % av killarna och 43 % av tjejerna tycker att skolmaten är ganska eller mycket bra. Högst betyg får tillgången till datorer, vilken 92-93 % har svarat är ganska eller mycket bra. Störst könsskillnad syns i fråga om skolmaten, möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna samt skolbiblioteket.

I jämförelse med rikssnittet framkommer att ungdomarna i Trelleborg är något mer nöjda med skolbiblioteket men mindre nöjda med skolmaten.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Delfrågan ställdes inte 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
skolmiljön?	82%	87%	89%	82%
skolbiblioteket?	90%	82%	87%	69%
skolmaten?	38%	49%	35%	23%
undervisningen?	86%	90%	90%	*
möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det?	79%	83%	85%	73%
elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)?	85%	87%	89%	*
tillgången till datorer?	92%	94%	94%	*
lärarna?	87%	91%	90%	

Elevinflytande

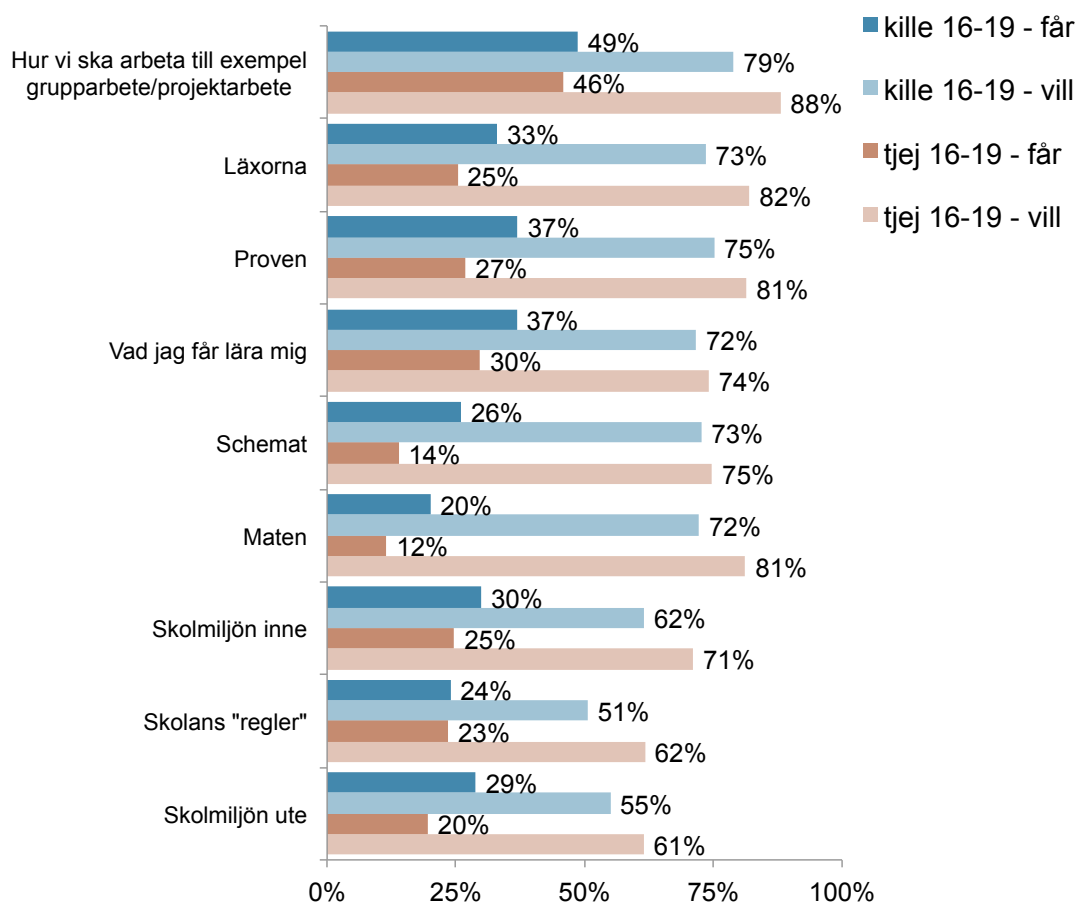
Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan samt hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en utredning från 2009¹ framgår det att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I klassrummet är elevernas möjligheter att påverka beroende av lärarens inställning. Elevrådets möjlighet att påverka beslut som rör hela skolan beror på skolledningens inställning och vilka strukturer som finns för elevinflytande på skolan.²

I Trelleborg ser vi att andelen unga som vill påverka är hög i alla frågor. Lägst andel vill påverka om skolans "regler" och skolmiljön ute. En större andel tjejer än killar vill vara med och bestämma om hur eleverna ska arbeta, läxorna, proven, maten, skolmiljön inne och ute samt skolans "regler". Jämfört med 2015 vill en större andel påverka hur de ska arbeta samt skolmiljön inne och ute.

Gällande samtliga områden är andelen som vill påverka betydligt större än andelen som känner att de får påverka. Störst skillnad syns i fråga om maten. Killar känner att de får påverka i högre grad än tjejer gällande samtliga områden förutom skolans "regler", där andelen tjejer och killar som får påverka är lika stor.

C5. Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

¹ SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

² Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan

I tabell C5a nedan redovisas andelen som får vara med och påverka i jämförelse med rikssnittet. Resultatet i Trelleborg är mycket likt rikssnittet.

C5a: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse till rikssnittet och över tid

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Vad jag får lära mig	34%	33%	38%	37%
Hur vi ska arbeta, till exempel grupparbete/projektarbete	48%	50%	52%	48%
Läxorna	30%	31%	31%	23%
Proven	33%	34%	33%	33%
Schemat	21%	22%	21%	15%
Maten	17%	18%	14%	10%
Skolans "regler"	24%	25%	23%	13%
Skolmiljön inne	28%	28%	26%	22%
Skolmiljön ute	25%	24%	20%	17%

Politik och samhälle

I utredningen "Låt fler forma framtiden"¹ nämns att flera forskare har varnat för att stödet för demokratin och det politiska engagemanget bland unga i Sverige har sjunkit. Enligt vissa forskare har unga också lägre politisk kunskap, lägre politiskt intresse och mindre förtroende för de politiska institutionerna än tidigare generationer. I utredningen kommer man dock fram till att intresset och engagemanget hos unga har varit relativt stabilt över tid, liksom förtroendet för de politiska institutionerna och stödet för demokratis värdegrund. Det poängteras också att ungas avståndstagande från traditionella politiska arenor² inte behöver vara någonting som enbart är negativt. En del forskare menar att det kan vara tecken på en sund demokrati att man har ett kritiskt förhållningssätt.

Forskning visar också att unga är lika samhällsintresserade som vuxna. Däremot är förutsättningarna för unga att delta och påverka ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna³.

Intresse för olika frågor

Ungdomarna i Trelleborg svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 på följande sida. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället⁴.

Störst intresse finns för vad som händer i andra länder, vilket 61 % av tjejerna och 59 % av killarna är intresserade av. Ungefär hälften av båda könen är intresserade av samhällsfrågor i allmänhet. Lägst intresse finns för politik, vilket endast 30 % av tjejerna och 45 % av killarna svarat att de är ganska eller mycket intresserade av.

I en jämförelse med rikssnittet framkommer att intresset för samtliga frågor bland ungdomarna i Trelleborg är ungefär densamma som i snittet för Lupp 2019, om än en aning högre i samtliga frågor.

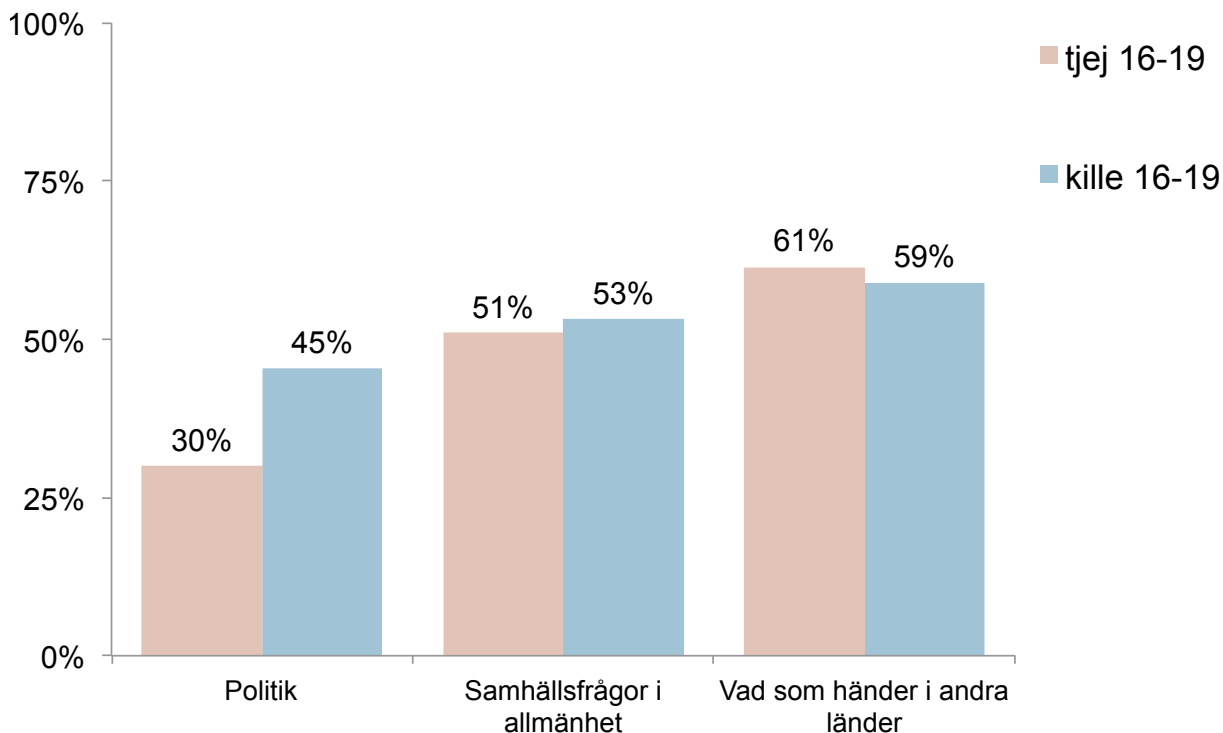
1 SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A

2 Exempelvis är unga medlemmar i politiska partier i lägre uträkning än tidigare generationer

3 SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

4 Amnå mfl. 2016

**D1. Hur intresserad är du av följande?
Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"**

D1a. Andel mycket eller ganska intresserade: jämförelse till rikssnittet och över tid

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Politik	39%	35%	40%	29%
Samhällsfrågor i allmänhet	52%	49%	53%	48%
Vad som händer i andra länder	60%	56%	62%	58%

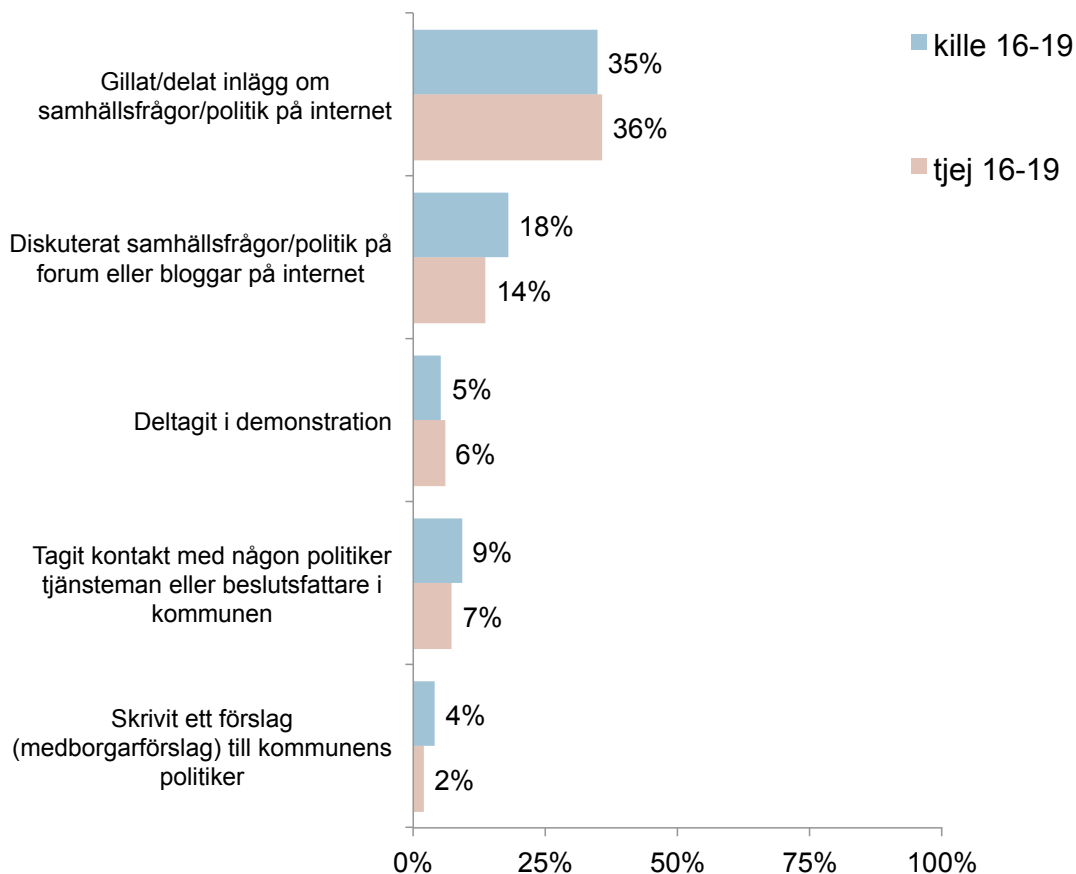
Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande¹.

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 på följande sida är att ungefär 35 % har gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet. En lika stor andel killar och tjejer har gjort detta. Det näst vanligaste svaret är att ha diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet, vilket 14 % av tjejerna och 18 % av killarna har gjort.

¹ Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

**D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?
Andel som svarat ”ja”**

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet i Trelleborg är ganska likt. En lite större andel i Trelleborg har gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet eller diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet.

D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Frågan är något annorlunda formulerad 2010 och två av delfrågorna saknas

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen	9%	7%	8%	12%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	4%	2%	4%	*
Deltagit i demonstration	7%	7%	6%	12%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	17%	14%	17%	10%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	35%	32%	34%	*

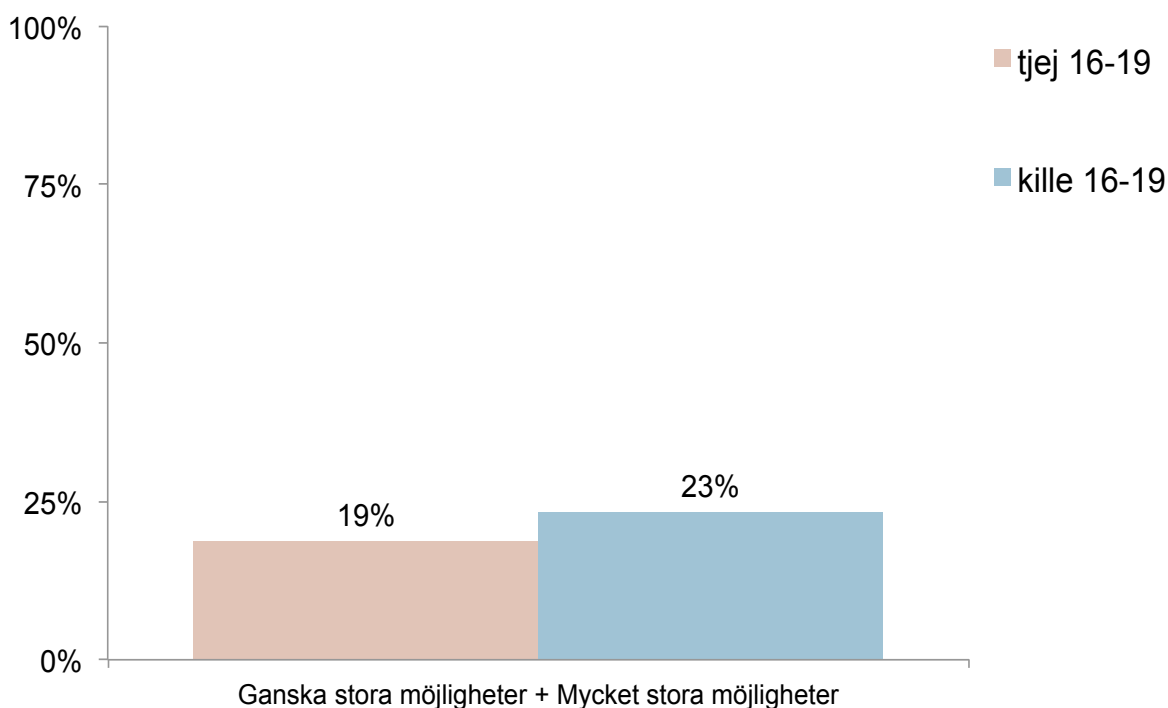
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd.

Vad som framgår i diagrammet nedan är att andelen som ser positivt på sina egna möjligheter är något större bland killar än bland tjejer.

Resultatet för ungdomarna i Trelleborg är likt rikssnittet för Lupp 2019, se tabell D3a.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse till rikssnittet och över tid

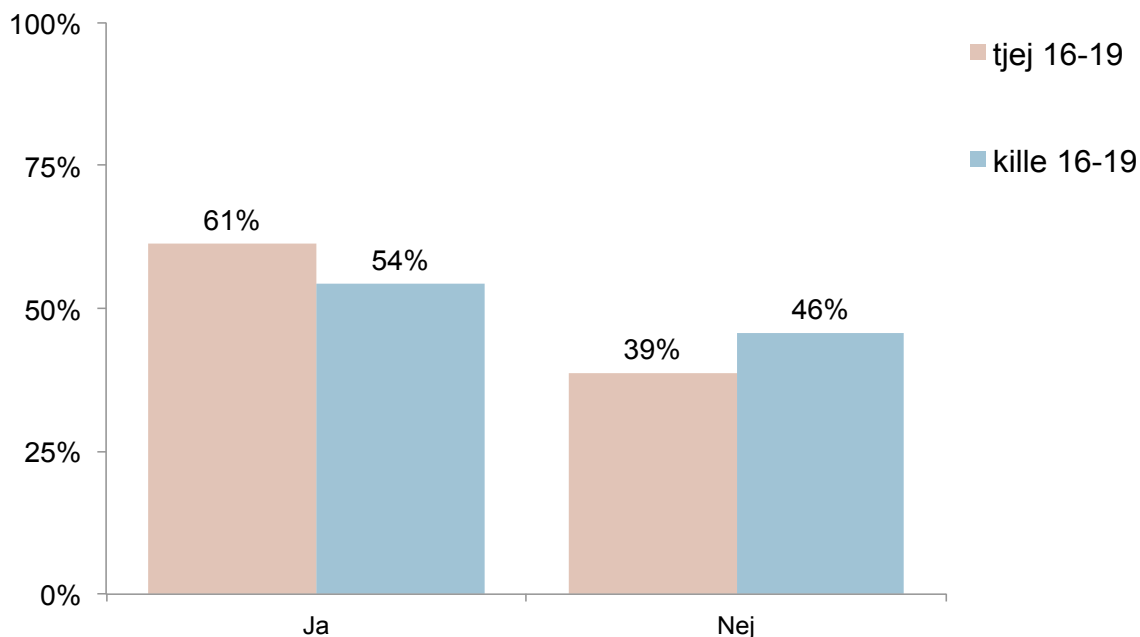
Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
21%	19%	19%	12%

Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om de vill vara med och påverka i frågor som rör Trelleborg kommun. En majoritet av ungdomarna svarade ja på frågan. I denna fråga framgår även att andelen tjejer som vill påverka (61 %) är något högre än andelen killar (54 %).

Ungdomarna i Trelleborg vill vara med och påverka vad som händer i kommunen i något högre grad än rikssnittet, se tabell D4a.

D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

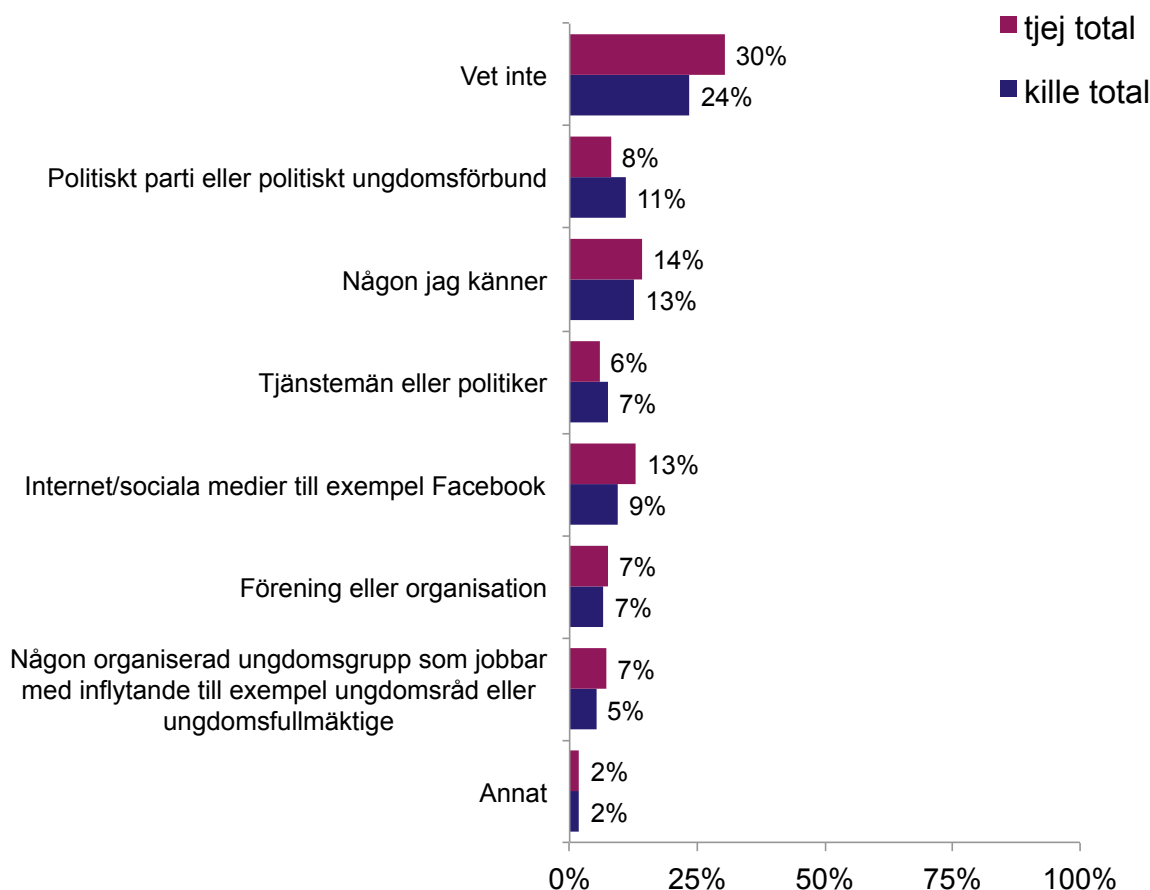
D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse till rikssnittet och över tid

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
57%	52%	50%	43%

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 24 % av killarna och 30 % av tjejerna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därefter svarar störst andel att de skulle vända sig till någon de känner, vilket 14 % av tjejerna och 13 % av killarna svarar.

13 % av tjejerna och 9 % av killarna skulle vända sig till internet eller sociala medier om de vill påverka något.

D4b. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4c. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många skriver att de vill påverka saker som rör skolan, t.ex. skolmaten, skolmiljön, utbildningen och att de vill stoppa nedskärningar i skolbudgeten. Flera vill påverka i olika samhällsfrågor, t.ex. miljö, ekonomi (vad kommunen lägger pengar på), invandring och jämlikhet. En del menar att de vill ha fler aktiviteter i Trelleborg och andra skriver att de vill påverka i fråga som rör just ungdomar. Några svar rör även kollektivtrafiken.

”Att styrande politiker lyssnar på unga nu och inte bara sparar pengar på skolan. Vi går i skolan nu och kommer inte att gå om. Sluta spara på skolan - utveckla skolan nu!”

”Det finns en del saker men huvudsakligen saker som rör oss barn och unga. Det finns en del saker som jag inte anser att politiker bör diskutera/besluta om när det kommer till unga och vår vardag.”

”Hur vi ska förbättra miljön till framtiden så att alla får en bra miljö att växa upp i och att hjälpa alla fattiga som vill ha jobb osv.”

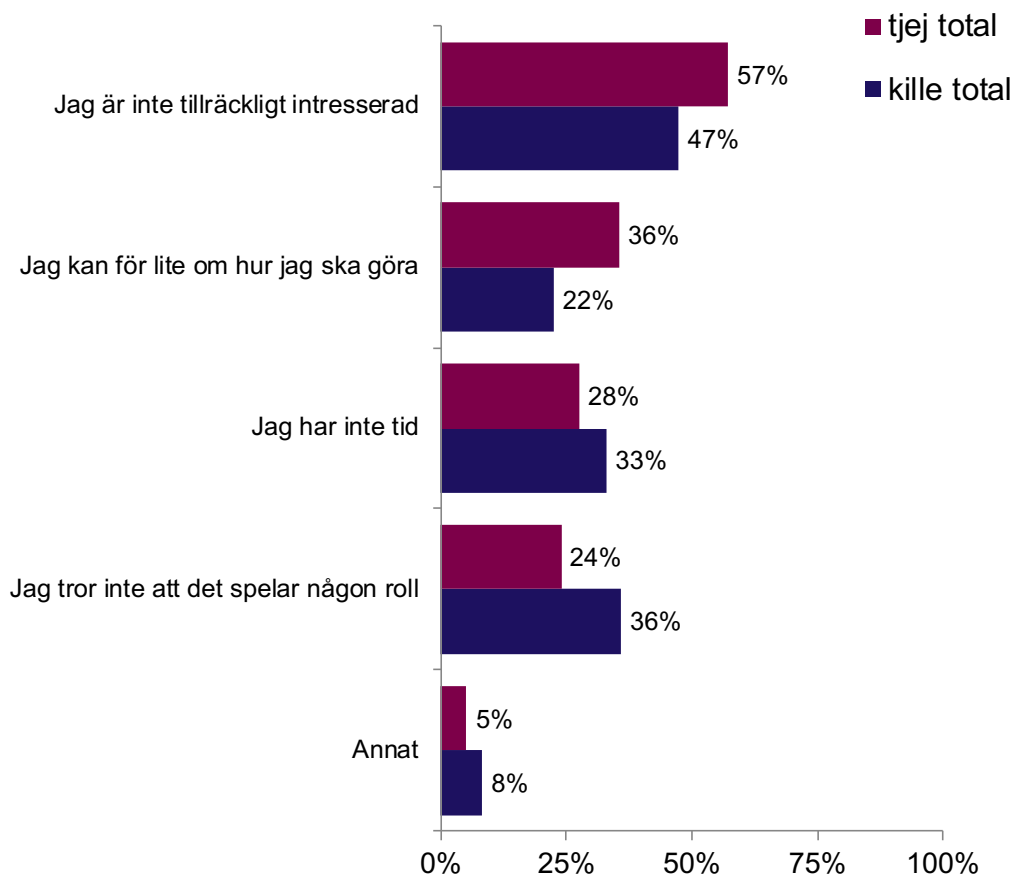
De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4d nedan.

En större andel tjejer (57 %) än killar (47 %) svarar att de inte är tillräckligt intresserade. Tjejer svarar även i högre grad än killar att de kan för lite om hur de ska göra, medan en större andel killar än tjejer inte har tid eller inte tror att det spelar någon roll.

D4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?

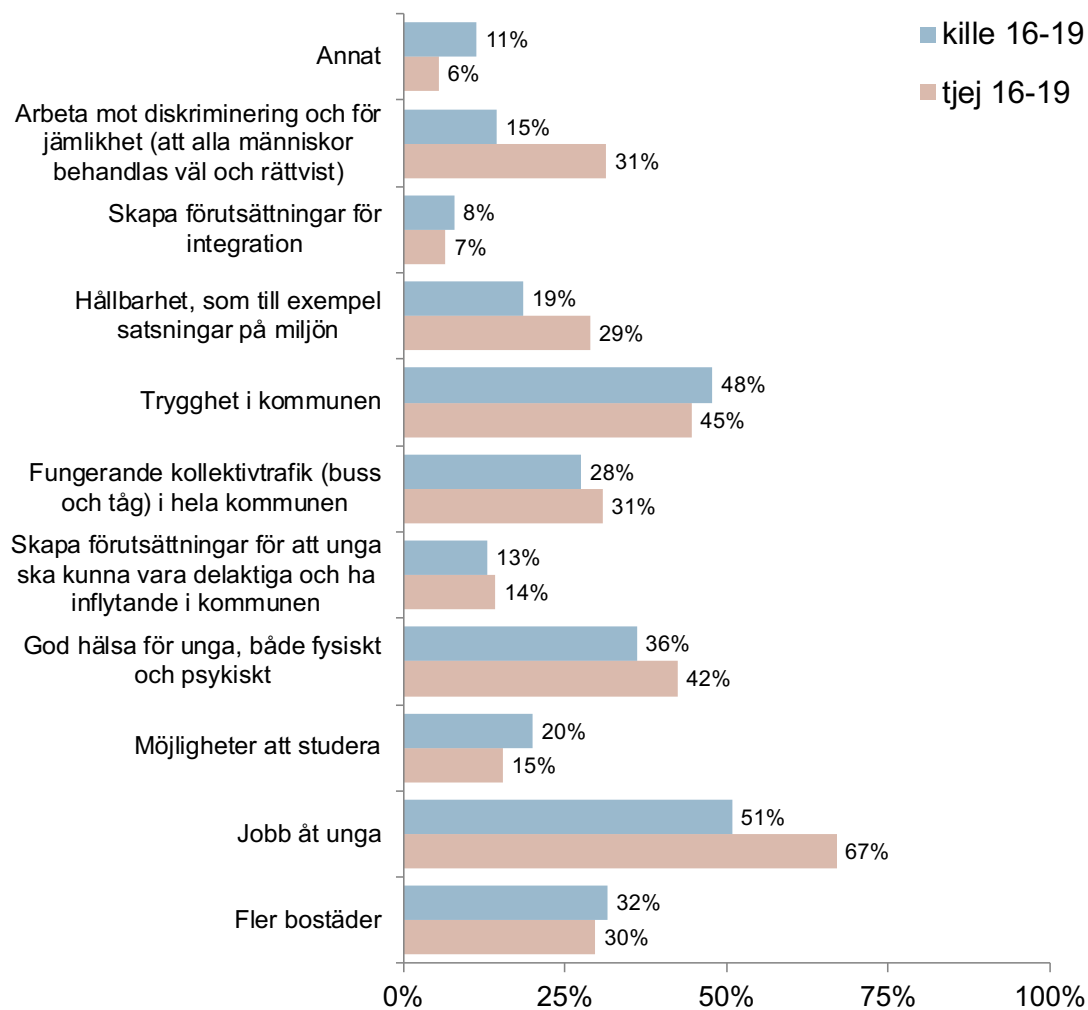
Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

Utmaningar för Trelleborgs kommun

Ungdomarna i Trelleborg fick en fråga om vilka utmaningar de tycker är viktigast att lösa i kommunen. De vanligaste svaren är jobb åt unga, trygghet i kommunen och god hälsa för unga. Vissa könsskillnader syns i frågan. En större andel tjejer än killar har svarat arbeta mot diskriminering och för jämlikhet, hållbarhet samt jobb åt unga.

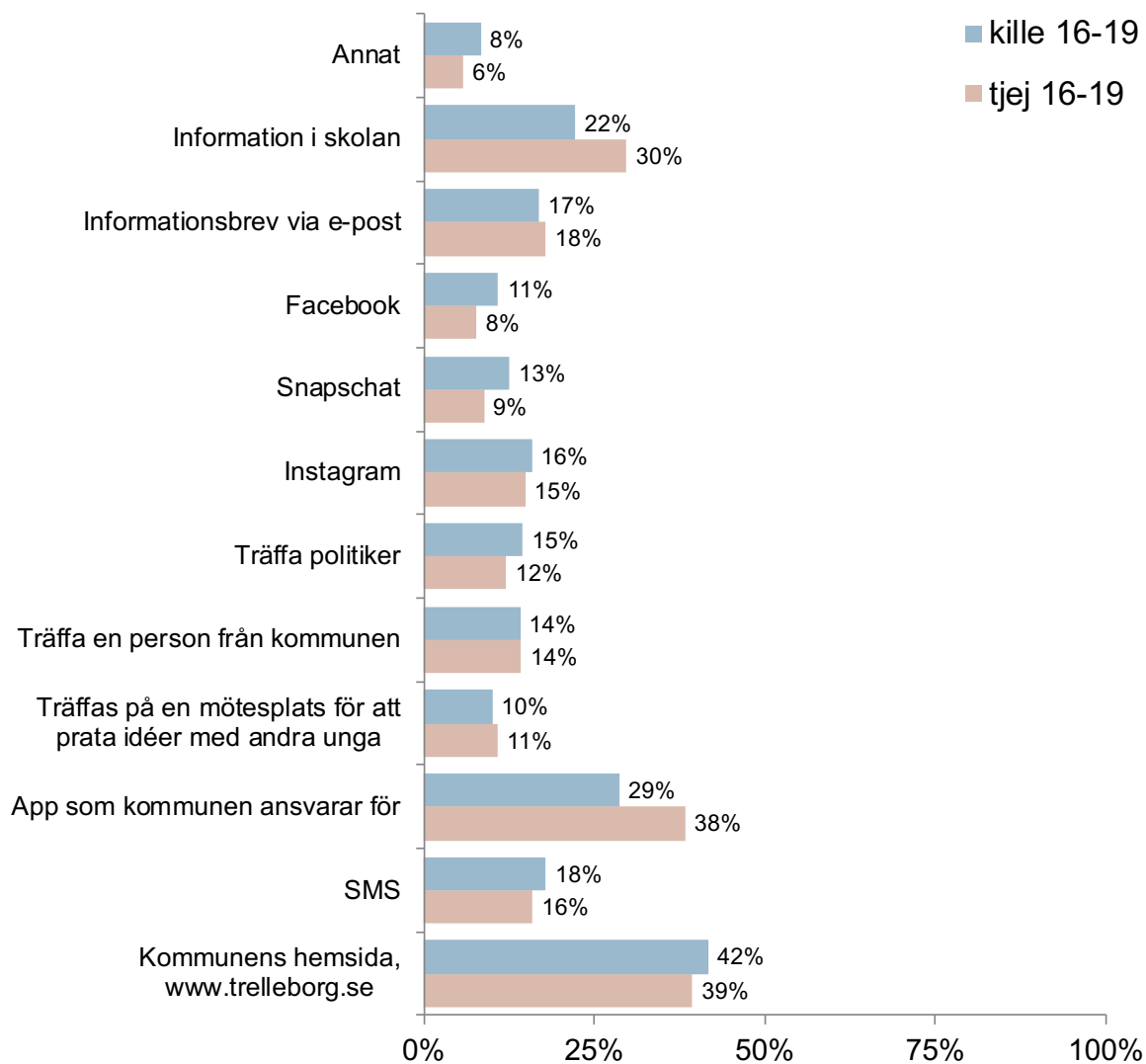
D6. Vilka utmaningar tycker du är viktigast att lösa i Trelleborgs kommun?

Hur lämna idéer till kommunen

Vidare fick ungdomarna i Trelleborg en fråga om hur de helst skulle vilja lämna sina idéer och synpunkter på vad som ska beslutas i kommunen. De tre vanligaste svaren på denna fråga är på kommunens hemsida, en app som kommunen ansvarar för och information i skolan. Tjejer vill i något högre grad än killar använda en app eller få information i skolan.

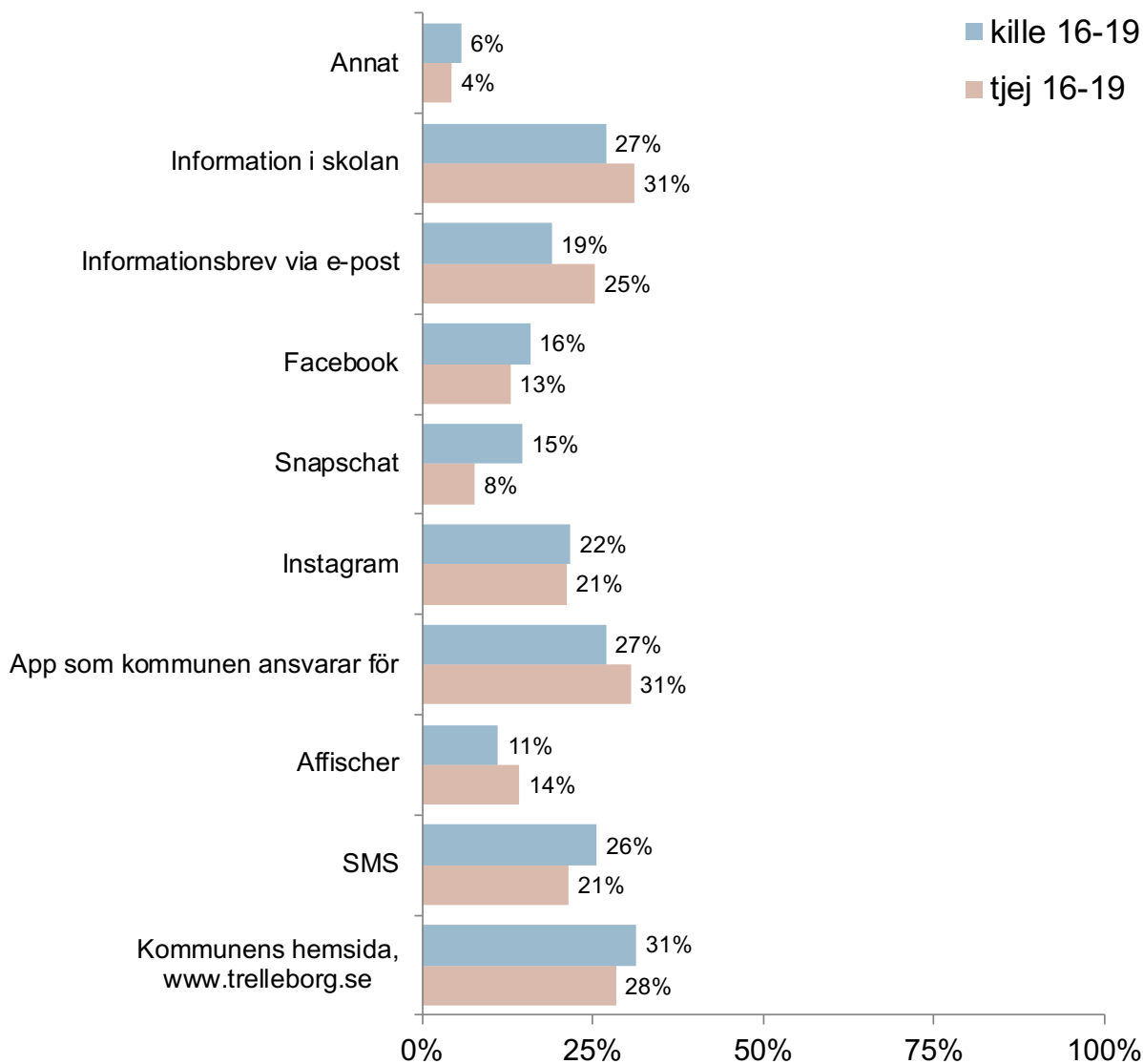
D7. Hur skulle du helst vilja lämna dina idéer och synpunkter på vad som ska beslutas i Trelleborgs kommun?

Hur vill man få information om beslut i kommunen

De unga i kommunen tillfrågades också om hur de vill få information om vad som ska beslutas i Trelleborg. Här framkommer att de unga i ungefär lika hög grad vill få information på kommunens hemsida, i en app, på sms, på Instagram, genom informationsbrev via e-post eller i skolan.

D8. Hur skulle du vilja få information om vad som ska beslutas i Trelleborg?

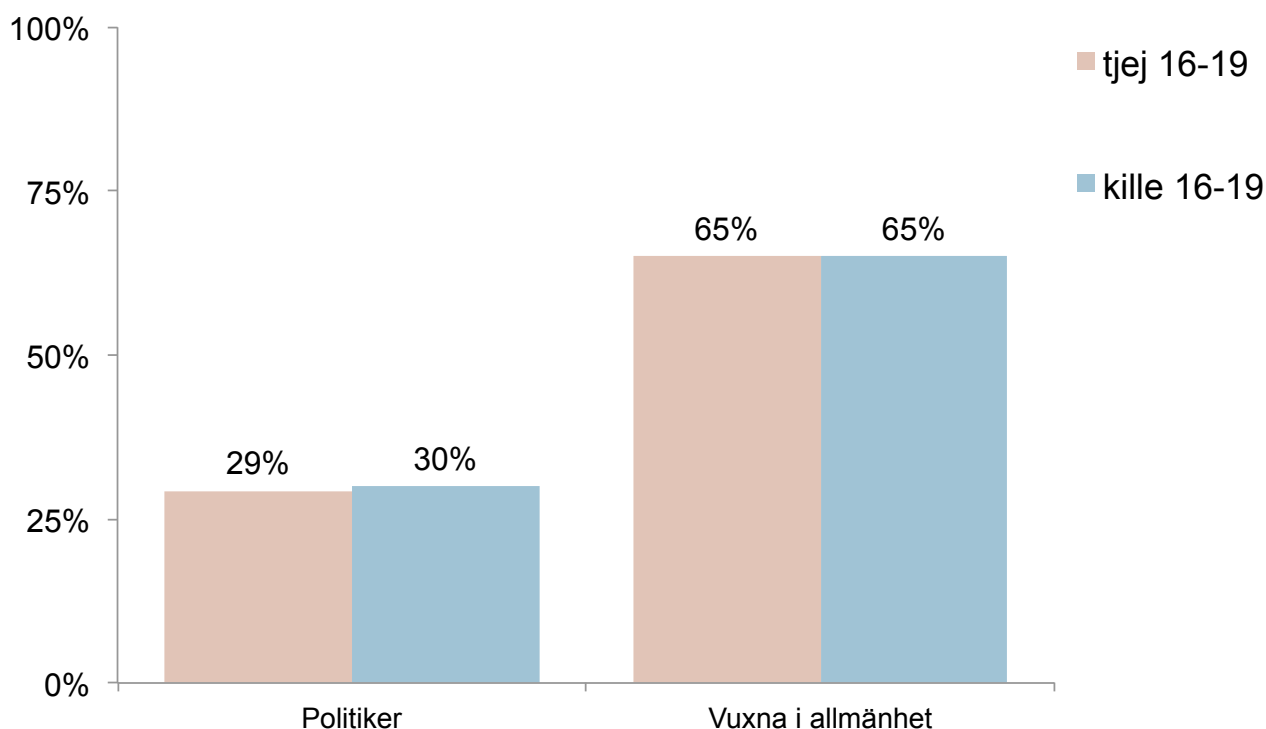

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet respektive politiker. Det finns inga könsskillnader i denna fråga. 65 % av ungdomarna svarar att de har ganska eller mycket stort förtroende för vuxna, medan runt 30 % svarar att de har ganska eller mycket stort förtroende för politiker.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomar i Trelleborg har ungefär samma nivå av förtroende för politiker, medan förtroendet för vuxna är något lägre.

D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer? Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"

D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker. Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Frågan ställdes inte 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Politiker	29%	31%	27%	*
Vuxna	64%	69%	69%	*

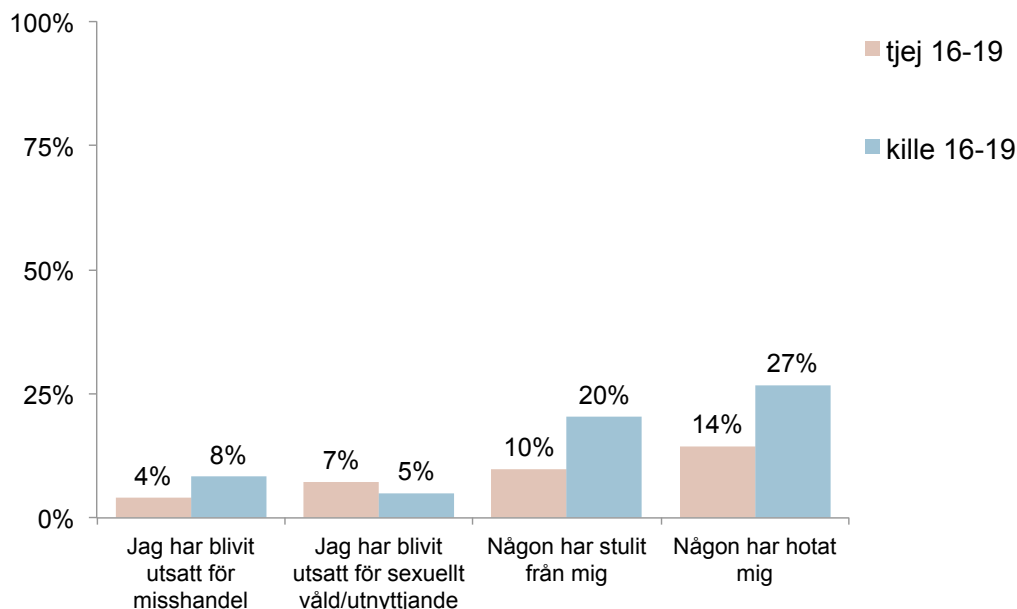
Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande)¹. Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter till kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden. Att få bukt med denna typ av problem är därmed viktigt ur flera perspektiv.

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Störst andel svarar att de har utsatts för hot. Det framgår även tydligt att det främst är killar som blivit utsatta för hot och stöld. 27 % av killarna har hotats, jämfört med 14 % av tjejerna.

Vid en jämförelse med rikssnittet är andelen ungdomar som utsatts för hot, stöld eller misshandel något större i Trelleborg än snittet för Lupp 2019. Andelen utsatta för dessa otrygga situationer har även ökat över tid.

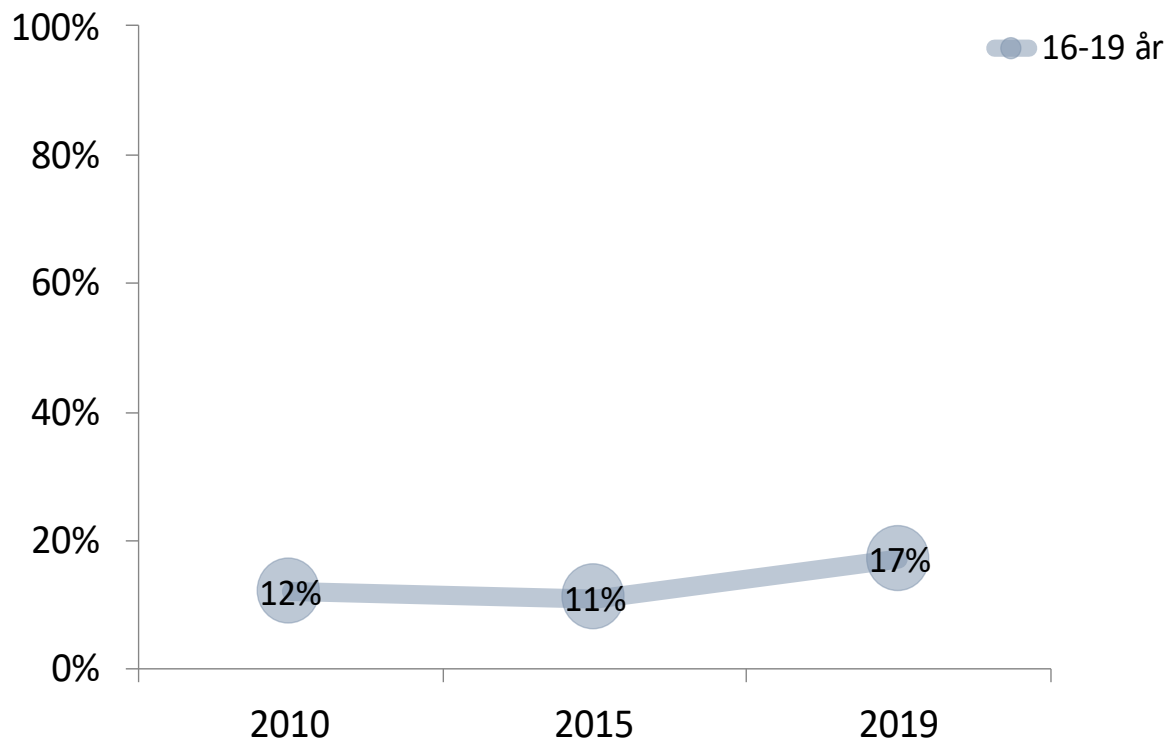
E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja" Jämförelse till rikssnittet och över tid

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Någon har hotat mig	22%	18%	15%	13%
Någon har stulit från mig	17%	13%	11%	12%
Jag har blivit utsatt för misshandel	8%	5%	4%	6%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande	7%	5%	3%	3%

E1b. Andelen som blivit hotade de senaste sex månaderna: Jämförelse över tid

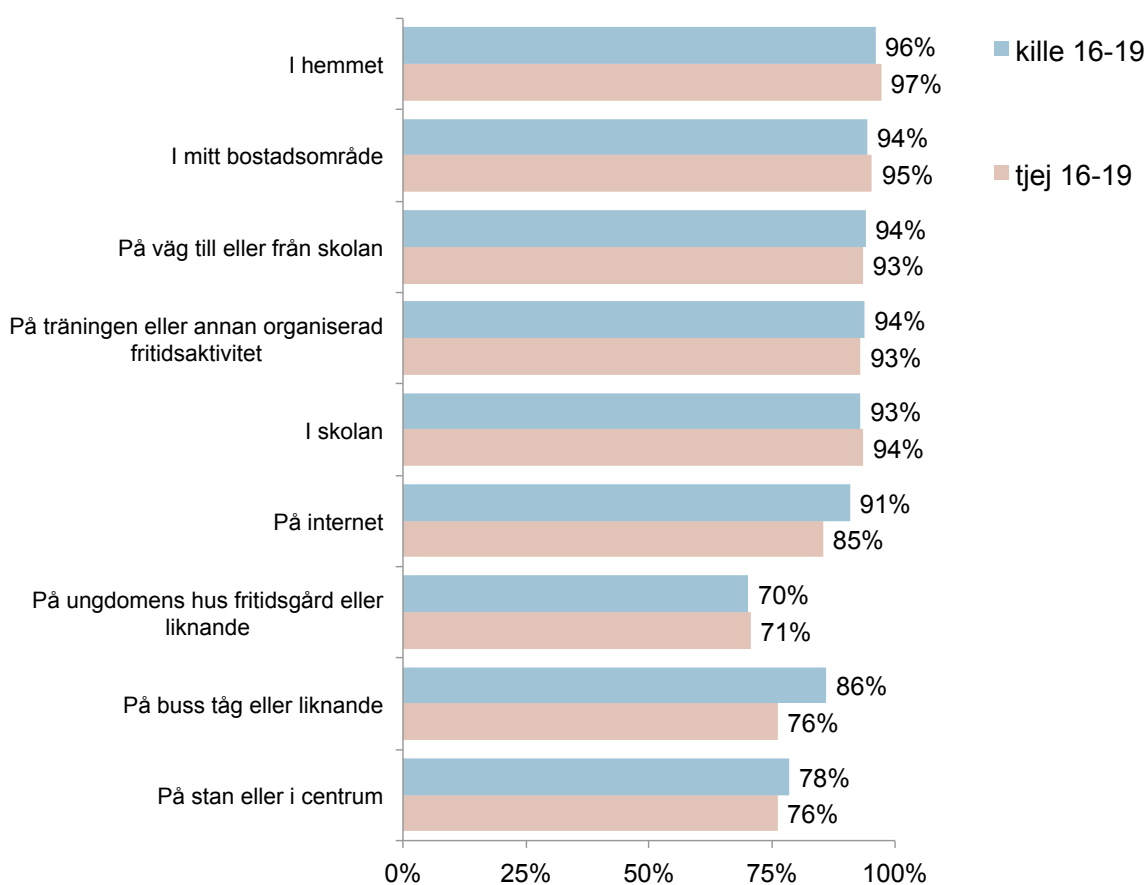

Trygghet

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 nedan svarar en stor andel att de alltid eller oftast är trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och på internet. En mindre andel tjejer än killar känner sig trygga på internet. Den totala tryggheten är något lägre avseende fritidsgårdar, bussar/tåg, samt på stan/i centrum. Vad gäller bussar/tåg eller liknande svarar också tjejer i lägre grad än killar att de känner sig trygga. Vid en jämförelse med rikssnittet framkommer det att Trelleborgs resultat är likt i samtliga påståenden. En förändring som kan ses över tid är att andelen som känner sig trygga på stan eller i centrum har minskat från 83 % år 2015 till 77 %.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, dvs. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 55%. Andelen som svarat vet ej på träning/fritidsaktivitet är 22%.

E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse till rikssnittet & över tid

*Delfrågor saknas

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
I hemmet	96%	97%	98%	99%
I mitt bostadsområde	94%	93%	96%	99/92% (dag/kväll)
På stan eller i centrum	77%	74%	83%	96%
På buss, tåg eller liknande	81%	81%	81%	91%
På internet	88%	89%	88%	*
På väg till eller från skolan	90%	91%	89%	100%
I skolan	90%	93%	89%	99/98% (lektion/rast)
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	93%	93%	94%	*
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	70%	72%	78%	87%

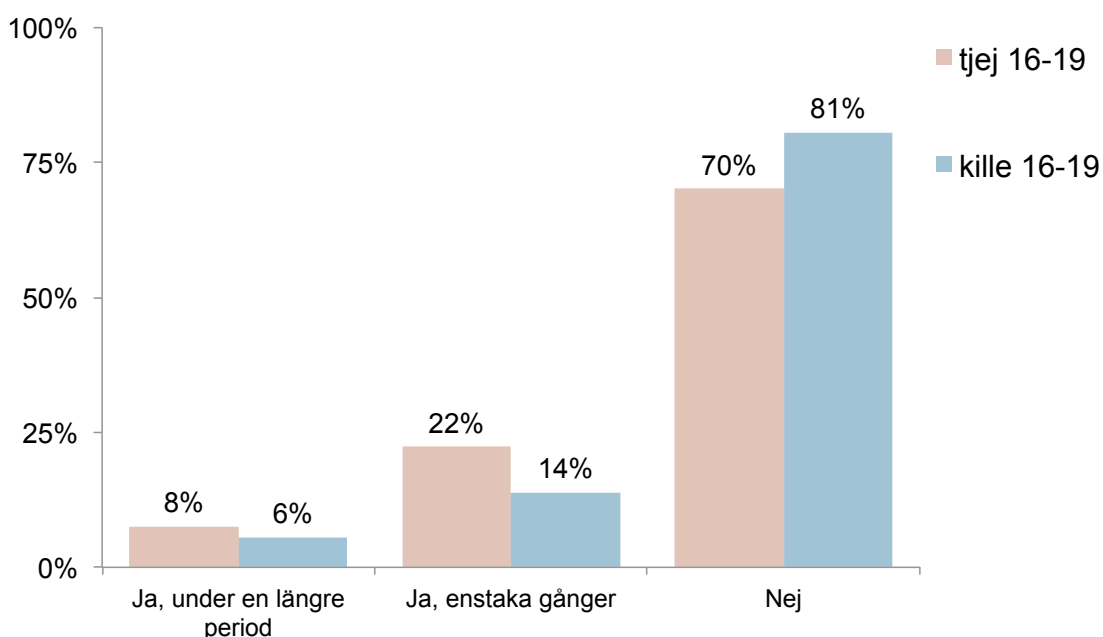
Mobbning och trakasserier

I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Vad som framgår är att en större andel tjejer (30 %) än killar (20 %) svarar att de utsatts för mobbning under en längre period eller enstaka gånger.

Andelen som utsatts för mobbning är en aning större bland ungdomarna i Trelleborg än för rikssnittet, se tabell E3a.

Som det framgår i diagram E3b på följande sida har majoriteten av de som utsatts svarat att det skett i skolan. 71 % av killarna och 60 % av tjejerna har svarat detta. Vidare har 24 % av killarna och 35 % av tjejerna utsatts på internet eller i mobilen.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

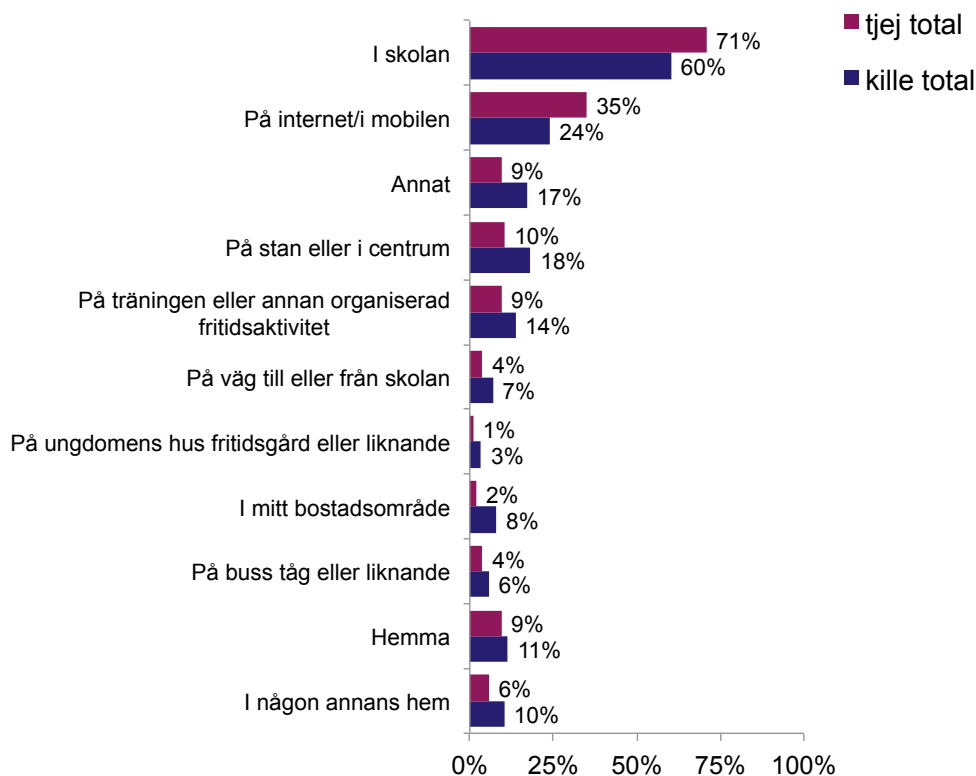
E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse till rikssnittet och över tid

* Har du blivit mobbad eller utfryst det senaste halvåret?

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
25%	21%	17%	6%*

E3b. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfryst?

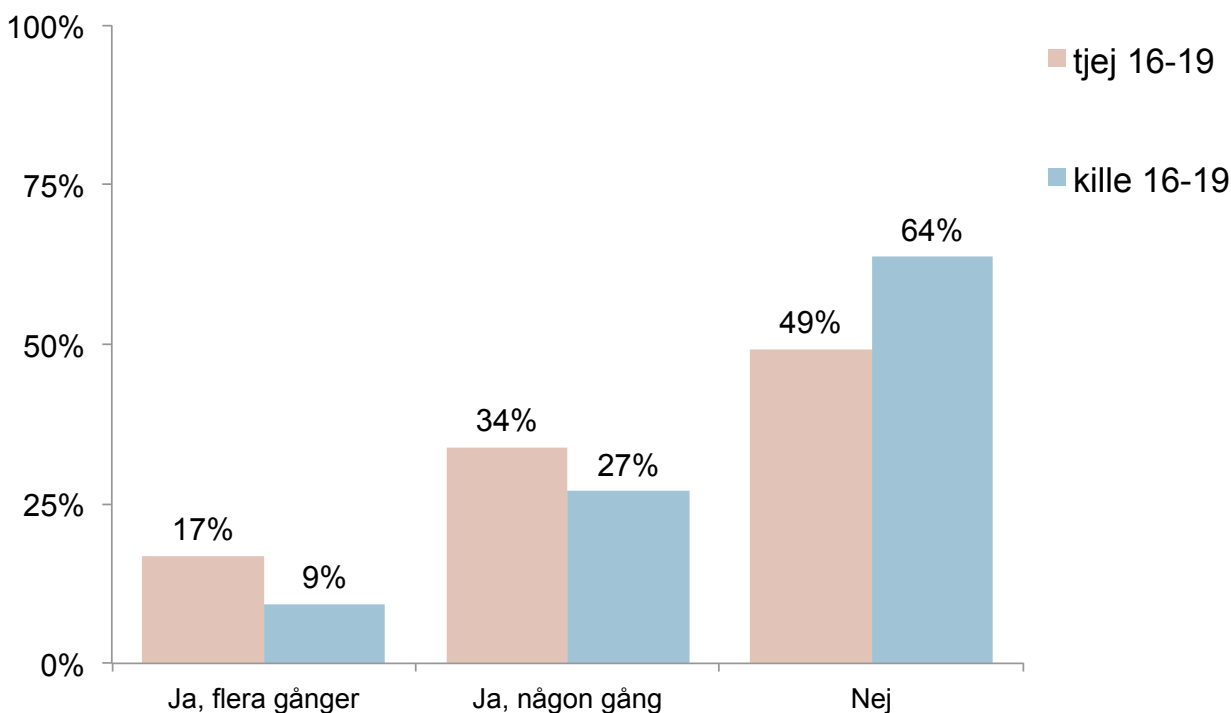
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer har blivit utsatta i högre grad än killar. Drygt hälften av tjejerna och drygt en tredjedel av killarna har blivit utsatta en eller flera gånger. Andelen som blivit utsatta är något högre i Trelleborg än rikssnittet och har ökat stadigt sedan 2010, se tabell E4a på följande sida,

E4. Har du de senaste sex månaderna, har du upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

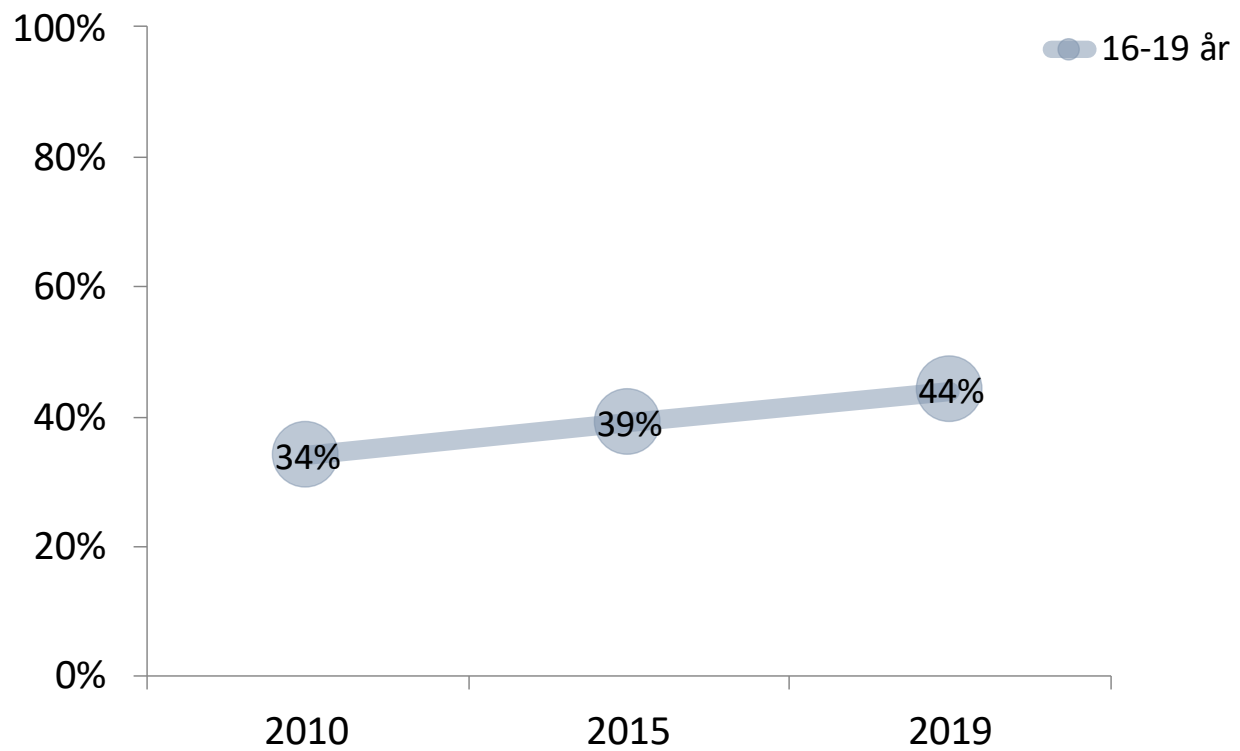
E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse till riksnittet och över tid

*2010 var formuleringen Har du det senaste halvåret upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du känt dig kränkt?

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
44%	40%	39%	34%

E4b. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse över tid

*2010 var formuleringen Har du det senaste halvåret upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du känt dig kränkt?

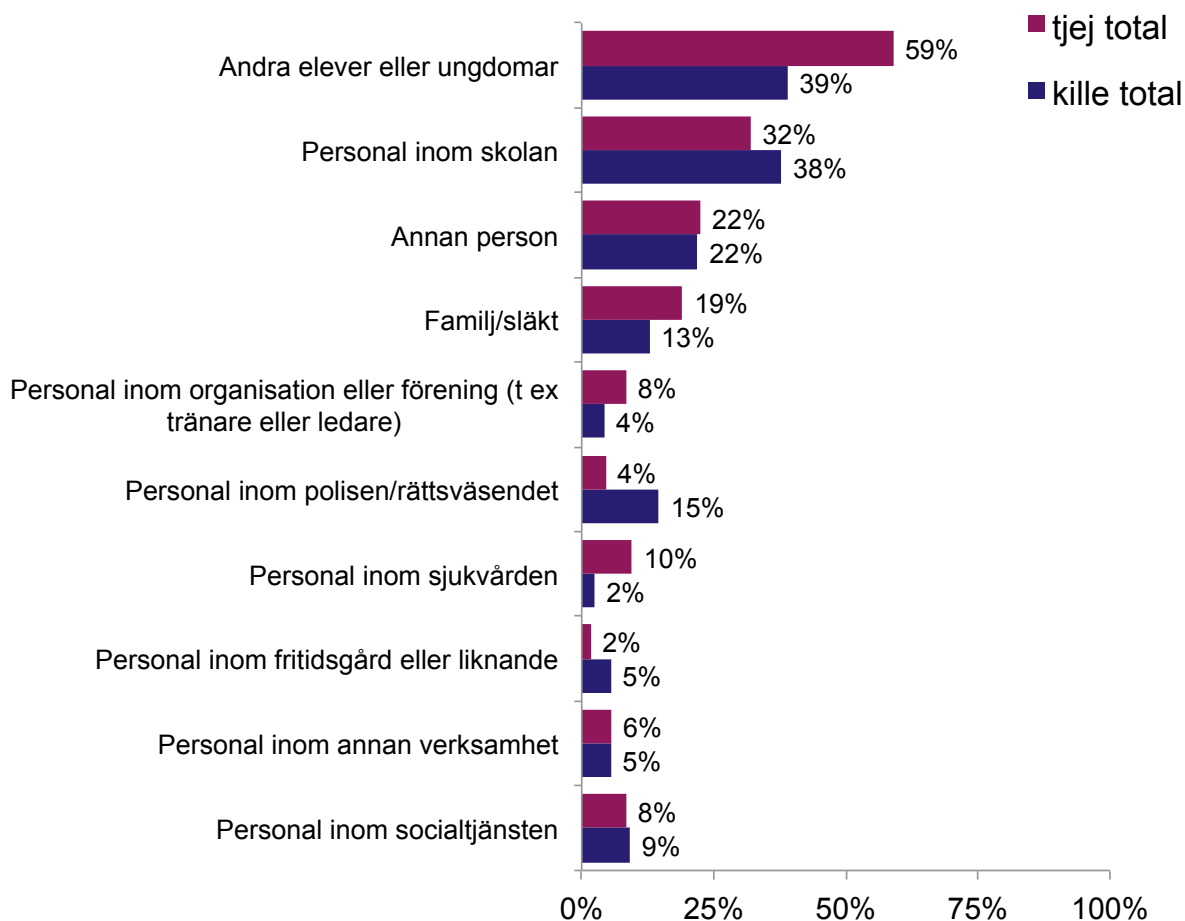
De ungdomar som utsatts fick svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. Nästan två femtedelar av killarna och en tre femtedelar av tjejerna svarar andra elever eller ungdomar. 38 % av killarna och 32 % av tjejerna svarar att personal inom skolan har behandlat dem orättvist. Vidare menar 15 % av killarna att de blivit orättvist behandlade av personal inom polisen/rättsväsendet, jämfört med endast 4 % av tjejerna.

På sida 44 framgår i diagram E4d att många av dem som utsatt för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta, eller svarar "annan orsak". En andel om 15% av killarna och 19 % av tjejerna har blivit felaktigt behandlade på grund av sitt utseende. 15 % av killarna och 11 % av tjejerna svarar att de blivit felaktigt behandlade på grund av etnisk tillhörighet. Andelen som svarat etnisk tillhörighet har ökat från 8 % år 2015 till 13 % i årets mätning.

På sida 44 sida i diagram E5 ser vi också att en majoritet av ungdomarna vet vart de kan vända sig om de mår dåligt eller blivit felaktigt behandlade. Andelen som vet var de kan vända sig är dock lägre i Trelleborg än rikssnittet, se tabell E5a.

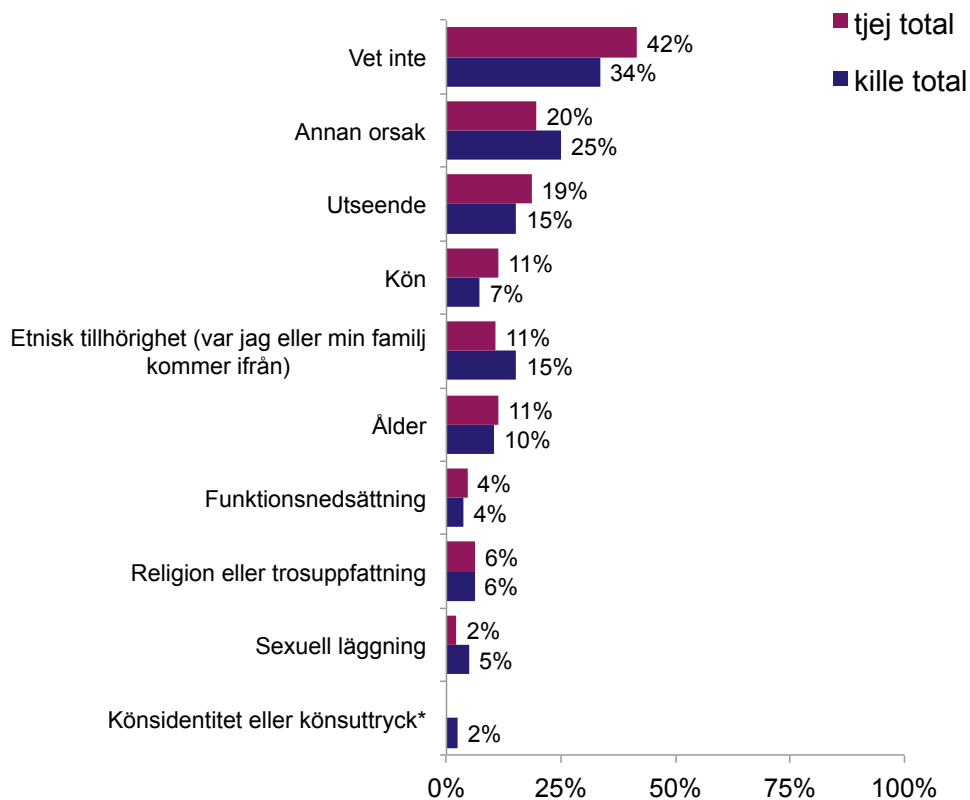
E4c. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

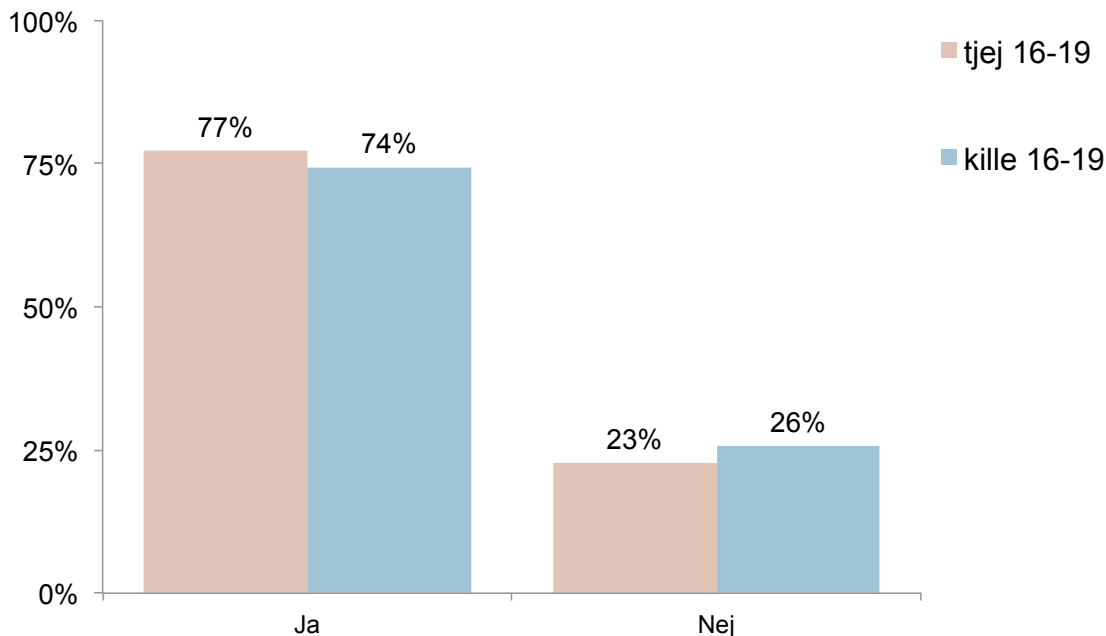

E4d. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Andel ja: Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Frågan ställdes inte 2010

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
75%	80%	84%	*

Ungas trygghet och utsatthet i Trelleborg

I detta avsnitt har tydliga skillnader mellan grupper (baserat på olika bakgrundsfaktorer) analyserats djupare. Genom att undersöka detta kan man se vilka bakgrundsfaktorer eller frågor som är relaterade till olika typer av utsatthet i Trelleborg. Att förstå vilka faktorer som relaterar till ungas trygghet och utsatthet kan stötta kommunen i arbetet med att motverka otrygga situationer och skydda de unga. Vad som är viktigt att komma ihåg är dock att relationen inte säger något om orsakssamband.

Över hälften (52 %) av unga med funktionsnedsättning i Trelleborg har blivit utsatta för mobbning, trakasserier eller blivit utfrysta. Bland de unga som inte har något funktionsnedsättning är motsvarande siffra 20 %. Funktionsnedsättning definieras i frågan som någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär svårigheter att delta i olika aktiviteter. Resultatet går i linje med Friendsrapporten från år 2019 där det nämns att barn med funktionsnedsättning löper större risk för utsatthet. Dessutom har 69 % av de unga med funktionsnedsättning blivit orättvist behandlade, jämfört med 38 % av övriga. Fem av tio unga med funktionsnedsättning har utsatts för otrygga situationer jämfört med tre av tio övriga. Störst är skillnaden vad gäller utsatthet för hot, där 37 % av unga med funktionsnedsättning svarar att de utsatts jämfört med 19 % av unga utan funktionsnedsättning.

57 % av unga som upplever symptom av psykisk ohälsa har blivit utsatta för mobbning, trakasserier eller blivit utfrysta. Motsvarande siffra bland unga som inte upplever symptom av psykisk ohälsa är 21 %. Mobbning och kränkande behandling är de aspekter i skolmiljön som har de mest negativa effekterna på hälsan¹. MUCF tar även upp i rapporten "När livet känns fel" att mobbning och rang i kamratgruppen i flera studier har knutits till psykosomatiska symptom på både grupp- och individnivå². **29 % av de som blivit utsatta för mobbning i Trelleborg är nedstämda varje dag.** 7 % av de som ej blivit utsatta har svarat samma sak.

En större andel av de som utsatts för mobbning eller andra otrygga situationer har svarat att de sällan eller aldrig är trygga på flera platser i kommunen. T.ex. svarar 15 % av de som blivit mobbade att de sällan/aldrig är trygga i skolan, jämfört med 4 % av övriga. Vidare svarar fyra av tio som blivit mobbade att de sällan eller aldrig är trygga på stan/i centrum jämfört med knappt två av tio som inte blivit mobbade. Även på internet känner sig de som blivit mobbade mindre trygga – 25 % av dem som blivit mobbade är sällan eller aldrig trygga jämfört med 9 % av övriga.

En femtedel av unga med utomeuropeisk bakgrund har blivit orättvist behandlade flera gånger. I gruppen som inte har utomeuropeisk bakgrund har 12 % svarat detsamma. I en rapport om normkritik tar Skolverket upp en studie som visar att hälften av eleverna med utomeuropeisk bakgrund blivit utsatta för rasistiska tillmälen och att 20 % av killarna med utomeuropeisk bakgrund har upplevt orättvis behandling av lärare³.

12 % av de med negativ framtidstro instämmer helt i att våld förekommer i skolan. Motsvarande siffra i den positiva gruppen är 4 %.

1 SOU 2010:80 Skolan och ungdomars psykosociala hälsa

2 MUCF 2015: När livet känns fel - Ungas upplevelser kring psykisk ohälsa

3 Skolverket 2016: Normer, normmedvetenhet och normkritik

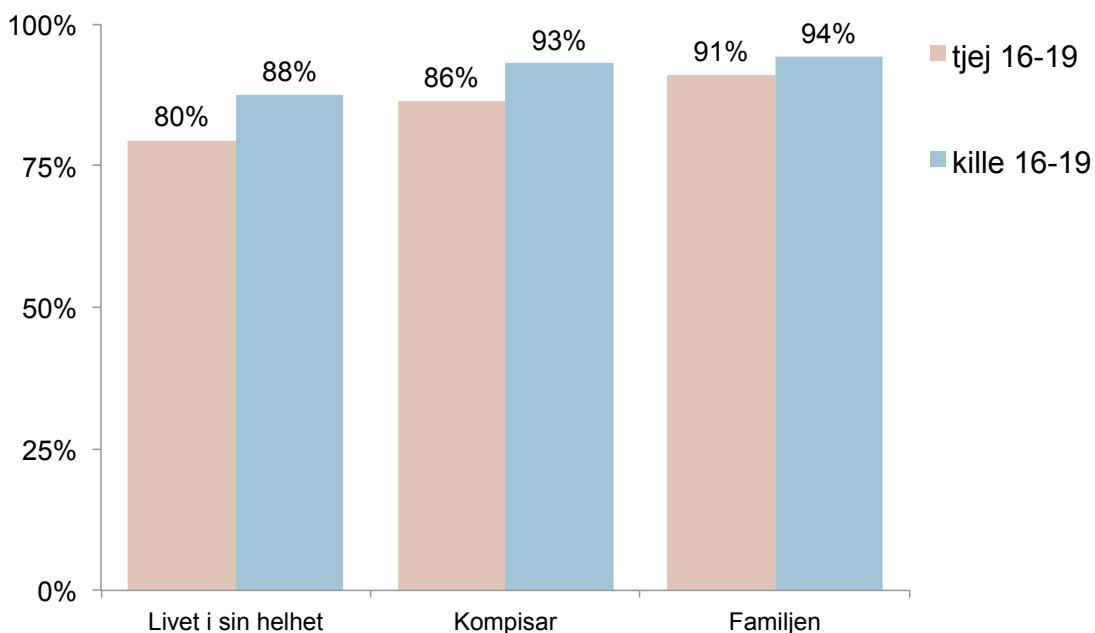
I Lupp-enkäten finns även ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoriteter¹.

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under 2000-talet. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under den senaste åren ha stannat på en relativt konstant och hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen². Ungas psykiska hälsa är därför även ett av de prioriterade områdena i den nationella ungdomspolitikerna.

Relationer och nöjdhet med livet

Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel av ungdomarna i Trelleborg är nöjda med kompisarna, familjen och livet i sin helhet. Andelen tjejer som är nöjda är dock lägre än andelen killar gällande alla tre frågor och framför allt livet i sin helhet.

F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel som svarat ”mycket nöjd” eller ”ganska nöjd”

¹ SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

² Regeringens proposition 2013/14:191 Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Frågan ställdes inte 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Livet	83%	82%	88%	*
Familjen	92%	93%	92%	*
Kompisarna	89%	91%	92%	*

Självskattad hälsa

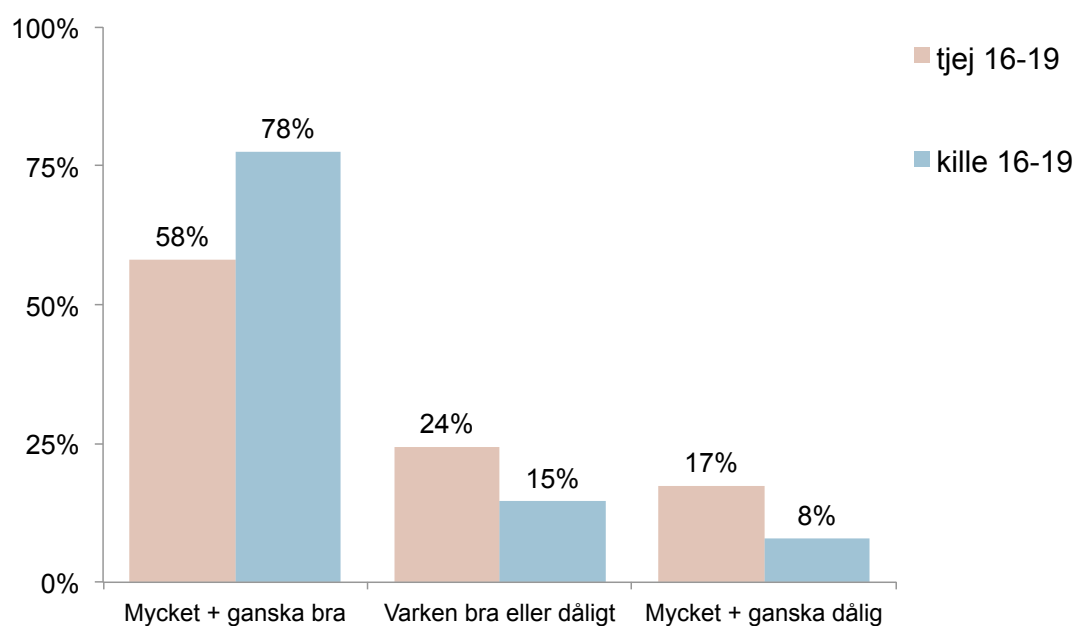
Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa¹.

I Trelleborg ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är betydligt lägre bland tjejer än bland killar. Det är även en större andel tjejer än killar som svarat att de mår ganska eller mycket dåligt, även om skillnaden här är mindre.

Forskning visar att det är vanligare att tjejer upplever ohälsa och psykosomatiska besvär än att killar gör det. Detta ses även i Trelleborgs Lupp-resultat.

Vid en jämförelse till rikssnittet, se tabell F1a på följande sida framgår det att ungdomarna i Trelleborg bedömer sin hälsa som bra eller mycket bra i samma utsträckning som rikssnittet för Lupp.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013-2014

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse till rikssnittet och över tid

* Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
68%	68%	74%	82%*

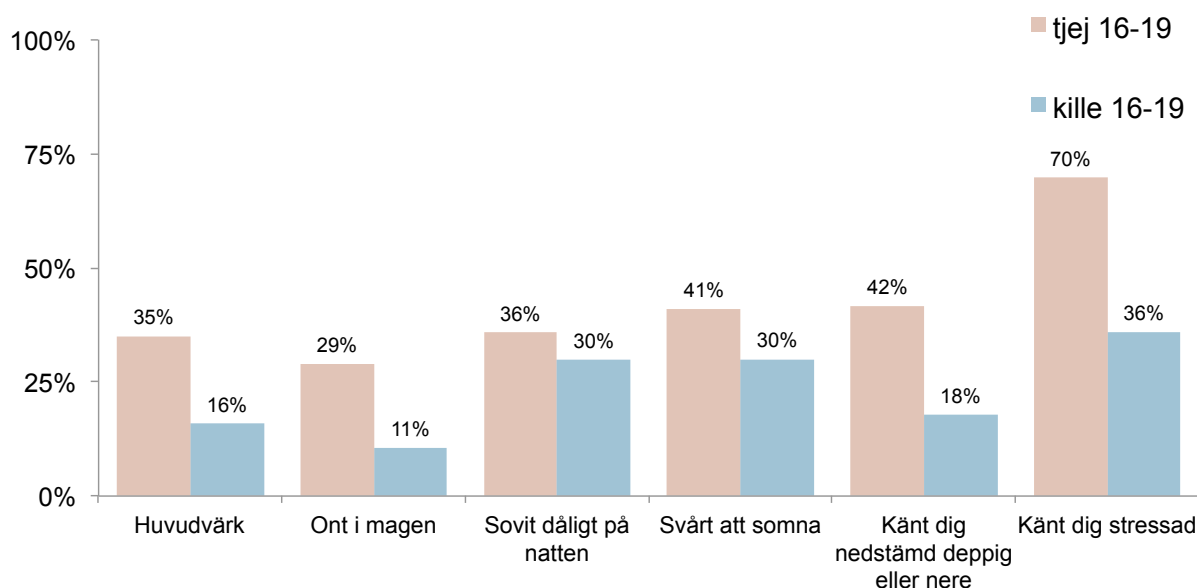
Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär av ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar, framför allt huvudvärk, ont i magen, nedstämdhet och stress. En stor andel av tjejerna uppger att de har problem med stress. 70 % av tjejerna anger att de känt sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Bland killarna är andelen 36 %. Likaså har 42 % av tjejerna känt sig nedstämda, deppiga eller nere jämfört med 18 % av killarna.

Andelen elever i Trelleborg som upplever psykosomatiska besvär är något högre än rikssnittet förutom när det gäller att ha känt sig nedstämd, deppig, eller nere som är på samma nivå. Se tabell F2a på följande sida. Samtliga besvär, förutom att ha känt sig nedstämd, har även ökat sedan år 2010.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

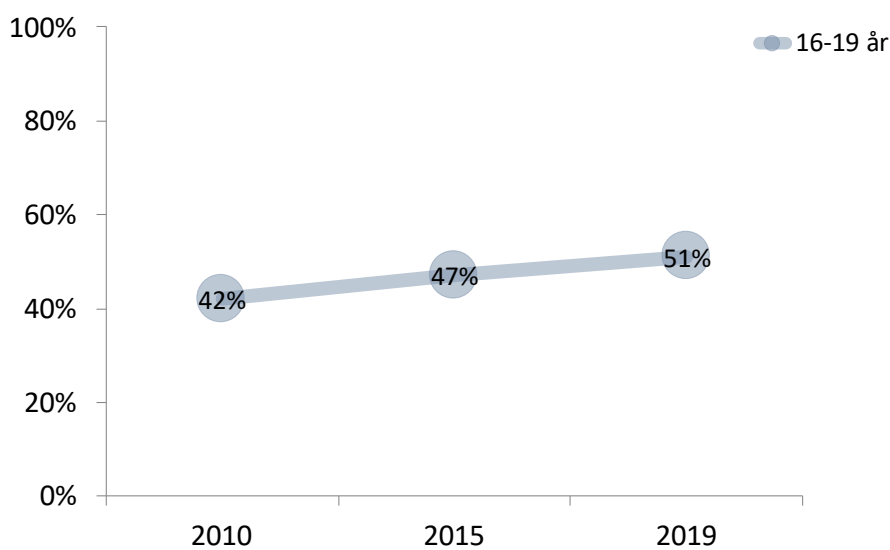

F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse till rikssnittet & över tid

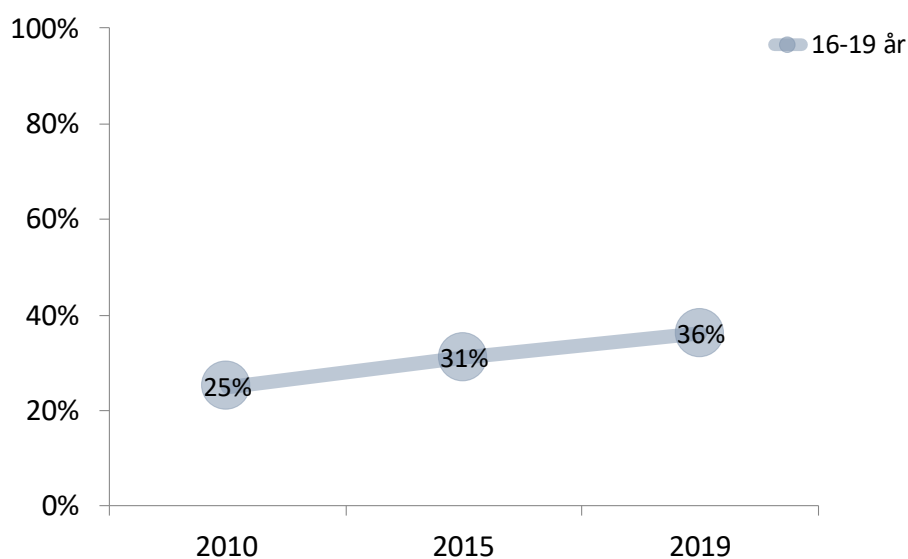
*Delfrågan ställdes inte 2010

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Huvudvärk	25%	21%	22%	17%
Ont i magen	19%	15%	16%	16%
Känt dig stressad	51%	47%	47%	42%
Känt dig nedstämd, deppig eller nere	29%	29%	28%	*
Svårt att somna	36%	32%	31%	25%
Sovit dåligt på natten	33%	30%	29%	27%

F2b. Andel som svarat att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

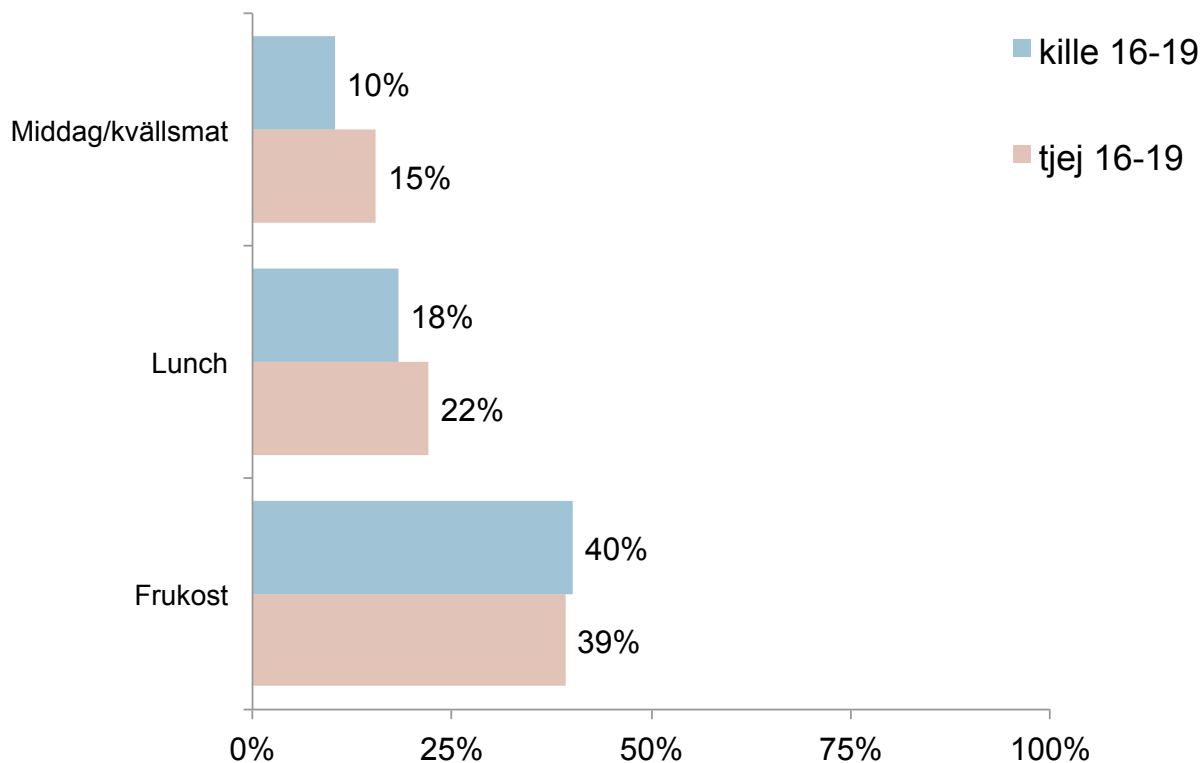
F2c. Andel som svarat att de har svårt att somna flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Två femtedelar av ungdomarna svarar att de hoppar över frukosten. Näst vanligast är att hoppa över lunchen, vilket ungefär en femtedel gör flera gånger i veckan eller oftare.

**F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare**

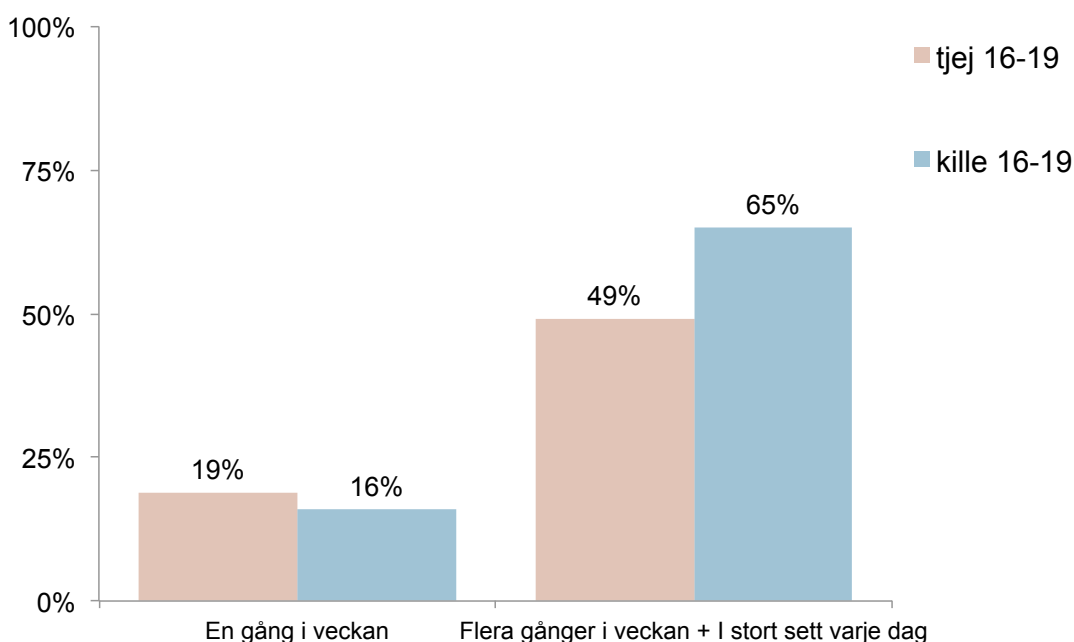
Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten¹.

Vad som framgår i diagram F4 nedan är att 65 % av killarna och 49 % av tjejerna i svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att ungdomarna i Trelleborg tränar i ungefär samma utsträckning. Det är något mindre vanligt i Trelleborg att träna en gång i veckan och något mer vanligt att träna flera gånger i veckan eller oftare.

**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse rikssnitt och över tid

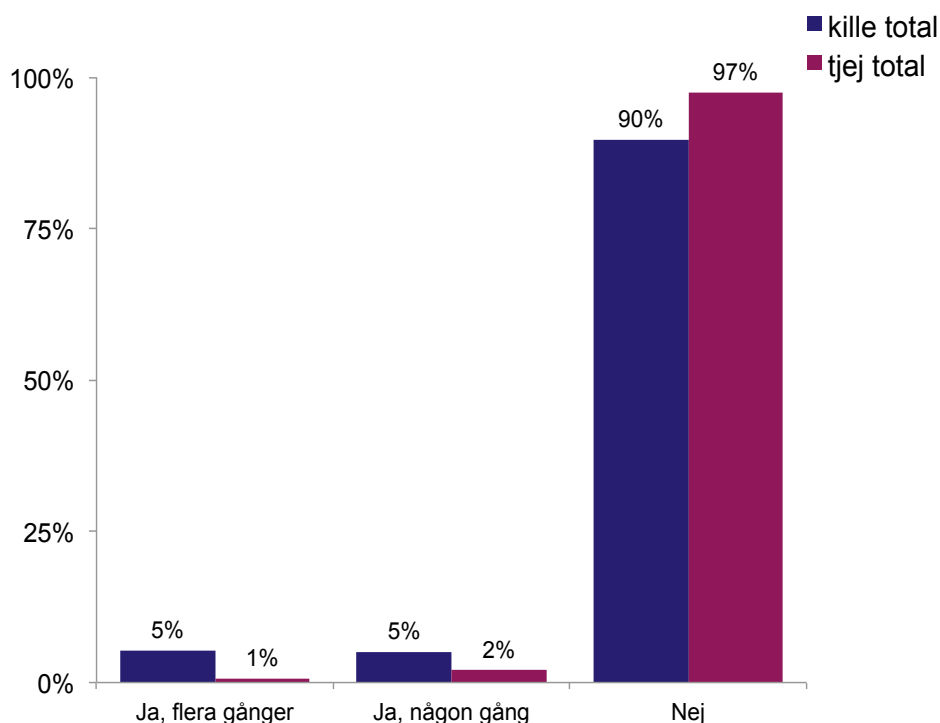
	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
En gång i veckan	17%	20%	17%	12%
Flera gånger i veckan + I stort sett varje dag	58%	55%	55%	59%

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2013-2014

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 10 % av killarna och 3 % av tjejerna svarar att de någon gång använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer ¹.

I tabell F6 framkommer att andelen killar och tjejer i Trelleborg som röker minst en gång i veckan är jämn, 14 %, medan andelen som snusar minst en gång i veckan är betydligt större bland killarna. Vidare framgår att killar i högre grad än tjejer dricker folköl minst en gång per månad. 38 % av killarna har svarat detta jämfört med 10 % av tjejerna. Andelen som dricker så mycket alkohol att de känner sig fulla minst en gång per månad är ungefär lika stor bland tjejerna som bland killarna (70 och 72 %) och har ökat sedan 2010.

Vid en jämförelse till rikssnittet framgår det att andelen som dricker folköl, starköl, starkcidder, alkoholisk vin eller sprit minst en gång i månaden är högre bland ungdomarna i Trelleborg. Andelen som svarat detta har dock minskat sedan 2010.

45 % av ungdomarna svarar vidare att de får dricka alkohol för sina föräldrar, se diagram F7 på sida 54.

¹ CAN: Skolelevers drogvanor 2018

F6. Hur ofta brukar du...

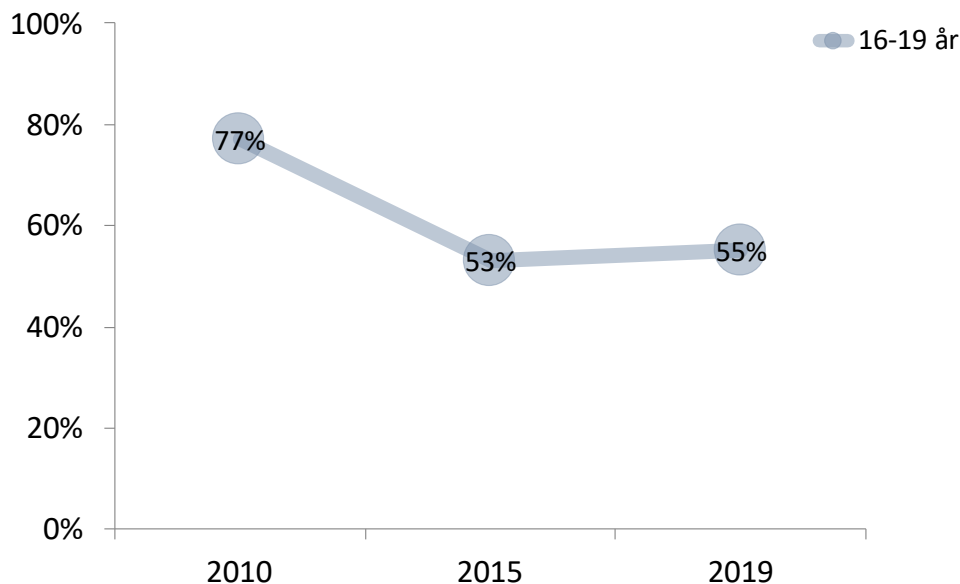
	Tjej	Kille
Röka cigaretter?		
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	87%	86%
Minst en gång i veckan	14%	14%
Snusa?		
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	97%	75%
Minst en gång i veckan	4%	25%
Dricka folköl?		
Aldrig/Sällan	90%	62%
Minst en gång per månad	10%	38%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit?		
Aldrig/Sällan	48%	43%
Minst en gång per månad	52%	57%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*		
Aldrig/Sällan	30%	28%
Minst en gång per månad	70%	72%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

F6a. Jämförelse till rikssnittet och över tid

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Röker minst en gång per vecka	15%	11%	15%	24%
Snusar minst en gång per vecka	17%	16%	9%	17%
Dricker folköl minst en gång i månaden	28%	18%	22%	26%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	55%	48%	53%	77%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	72%	74%	69%	58%

F6b. Andelen som dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden: Jämförelse över tid

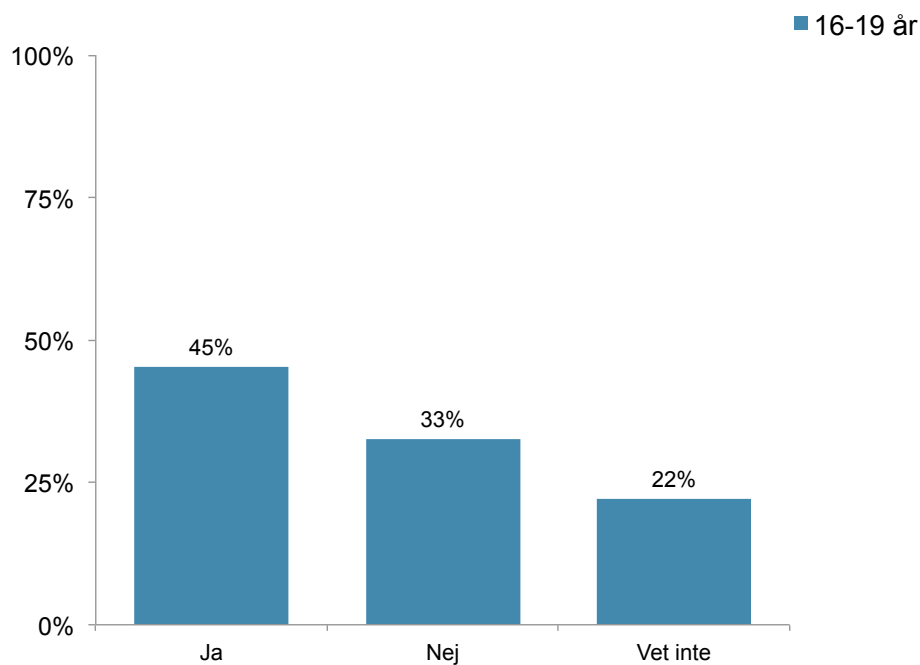

F6c. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

	Andel 2019
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	13%
På annat sätt	25%
Från annan vuxen	20%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	13%
Köper själv i affären	13%
Får från mina föräldrar	30%
Från syskon	8%
Handlar utomlands	10%
Tillverkar själv	6%
Beställer på internet	4%

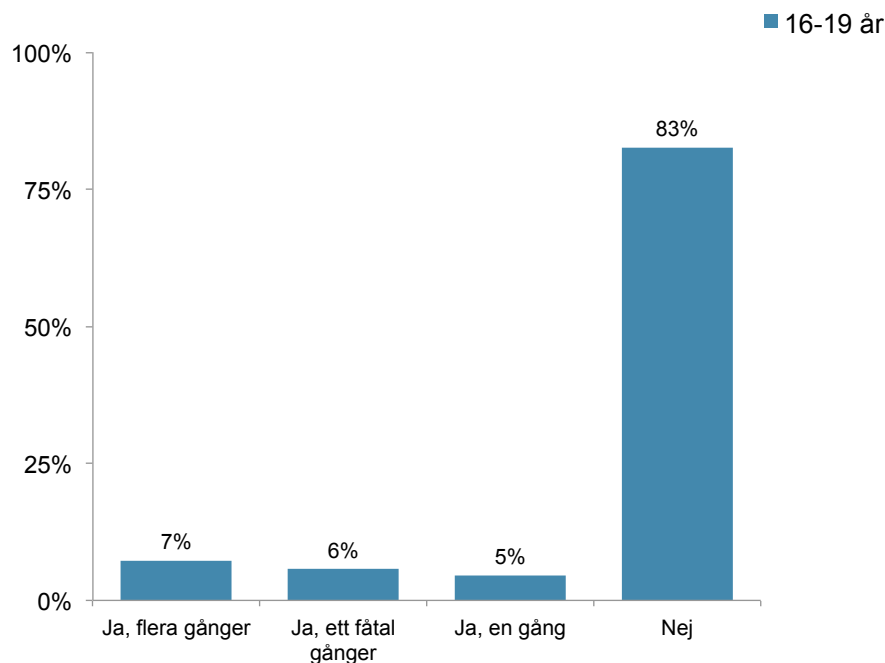
F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. 18 % av ungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Detta är något högre än rikssnittet. Som det framgår i diagram F8b är marijuana och hasch de vanligaste drogsorterna. 23% svarar att de använt sömnmedel eller lugnande medel. Hälften av de som använt narkotika har fått tag på det från någon på orten och 41 % från någon på annan ort, se diagram F8c.

F8. Andel som använt narkotika

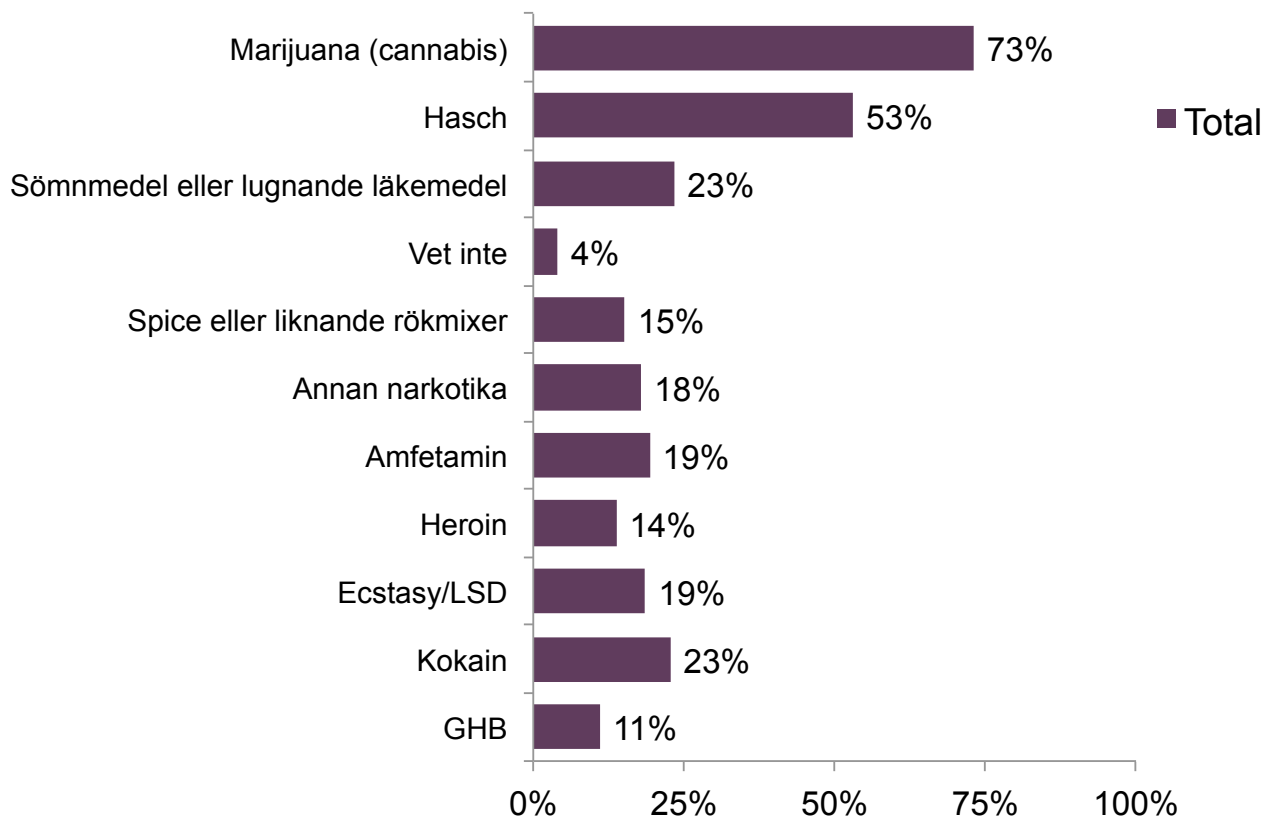
F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse till rikssnittet och över tid

*2010 ställdes 2 frågor, om hasch/marijuana resp. annan narkotika

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
18%	11%	14%	16%/11%

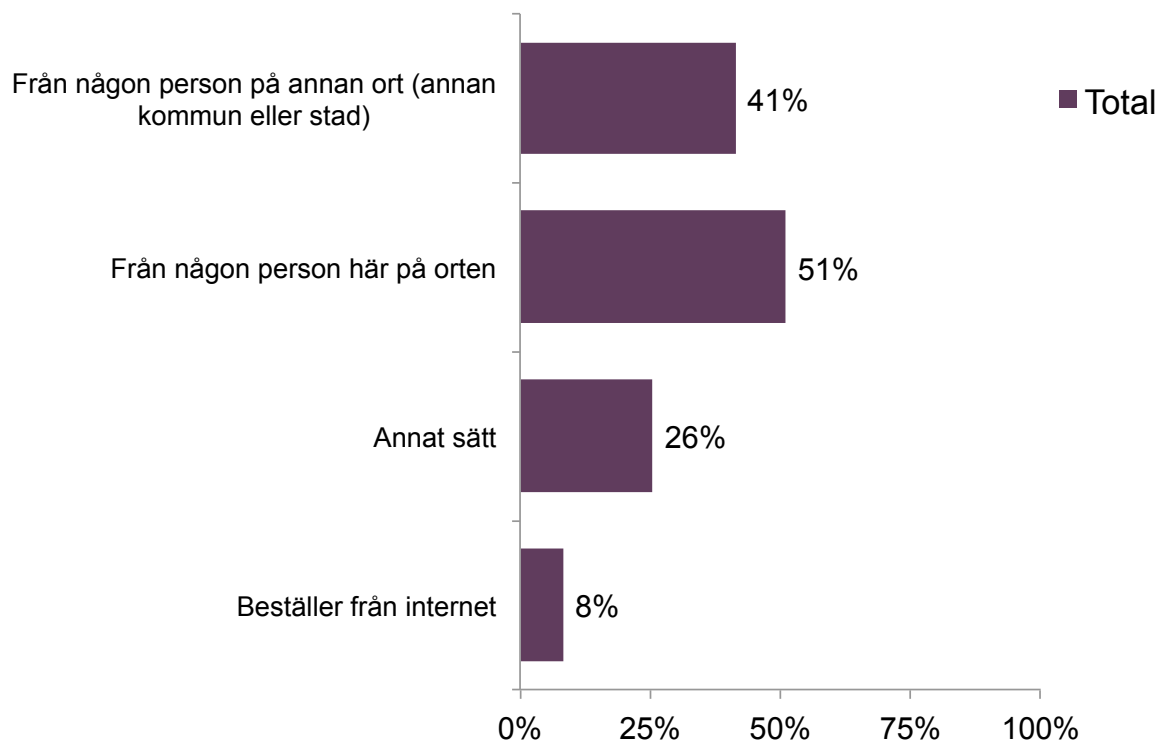
F8b. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?

Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8c. Hur fick du/får du tag på narkotika?

Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

Ungas hälsa i Trelleborg

Utifrån frågorna som rör alkohol och tobak har två olika riskgrupper definierats. Riskgruppen utgår från Folkhälsomyndighetens definition och innefattar de som varit berusade av alkohol två till tre gånger i månaden eller oftare. Riskgruppen för narkotika har definierats utifrån de som använt narkotika flera eller ett fåtal gånger.

De som tillhör riskgruppen för alkohol har i högre grad använt stereoider, samt röker och snusar oftare än övriga unga. 15 % i riskgruppen har använt anabola stereoider flera gånger jämfört med 2 % av de övriga. Andelen som röker en gång i veckan eller mer är 39 % i riskgruppen för alkohol och 9 % bland övriga. Likaså snusar 47 % av de unga i riskgruppen en gång i veckan eller mer, medan 9 % av de övriga har svarat samma sak. **28 % av de unga i riskgruppen för alkohol tillhör även riskgruppen för narkotika**, jämfört med 9 % övriga.

65 % av de unga i riskgruppen för alkohol får dricka för sina föräldrar.

Motsvarande siffra för övriga är 41 %. Folkhälsoinstitutet har publicerat en litteraturoversikt i vilken det framgår att unga (äldre än 12 år) som får dricka alkohol med sina föräldrar har högre risk att i framtiden dricka mer alkohol och uppvisa en problematisk konsumtion¹. Även föräldrars attityd till alkohol har ett samband med ökad alkoholkonsumtion².

En större andel i riskgruppen för alkohol än övriga är missnöjda med elevhälsan eller med lärarna samt menar att våld förekommer i skolan. T.ex. svarar 25 % i riskgruppen att elevhälsan inte alls är bra eller mindre bra, jämfört med 13 % av övriga.

En större andel unga i riskgruppen för narkotika än övriga är oroliga för sina föräldrars ekonomi. 21 % i riskgruppen har svarat att de är oroliga jämfört med 12 % av övriga. I riskgruppen har även 25 % svarat att det under det senaste halvåret hänt att de inte kunnat göra/köpa något som många andra i deras ålder gör/köper för att familjen inte har råd. I övriga gruppen svarar 9 % detta.

Unga i riskgruppen för narkotika är i högre grad än övriga missnöjda med livet, oftare nedstämda och uppger i högre grad att de har dålig hälsa. 34 % i riskgruppen är missnöjda med livet jämfört med 15 % av övriga. Drygt fyra av tio i riskgruppen är nedstämda flera gånger i veckan eller varje dag, jämfört med knappt tre av tio bland övriga. Vidare mår 13 % mycket dåligt i riskgruppen jämfört med 4 %. Även i riskgruppen för alkohol skattar en större del sin hälsa som dålig — nästan en fjärdedel jämfört med 11 % övriga. En rapport från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning visar att ungas erfarenhet av alkohol och narkotika ökar i takt med att rapporterade psykosomatiska besvär ökar³. Unga som mår dåligt använder sig alltså i högre grad av narkotika och dricker alkohol. I viss mån finns ett liknande mönster i Trelleborg, t.ex. har 13 % i riskgruppen för alkohol ont i magen varje dag jämfört med 6 % av övriga.

En större andel i riskgruppen för narkotika kommer inte läsa vidare efter 2019, 31 % jämfört med 16 % av övriga. Unga i riskgruppen för narkotika har även i högre grad en negativ framtidstro än övriga (29 % jämfört med 11 %).

1 Statens Folkhälsoinstitut 2010: Högre alkoholkonsumtion hos barn som får dricka alkohol tillsammans med sina föräldrar

2 Stafström, M. 2014: Influence of Parental Alcohol-Related Attitudes, Behavior and Parenting Styles on Alcohol Use in Late and Very Late Adolescence

3 Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning 2018: När huvudet bultar och magen värker

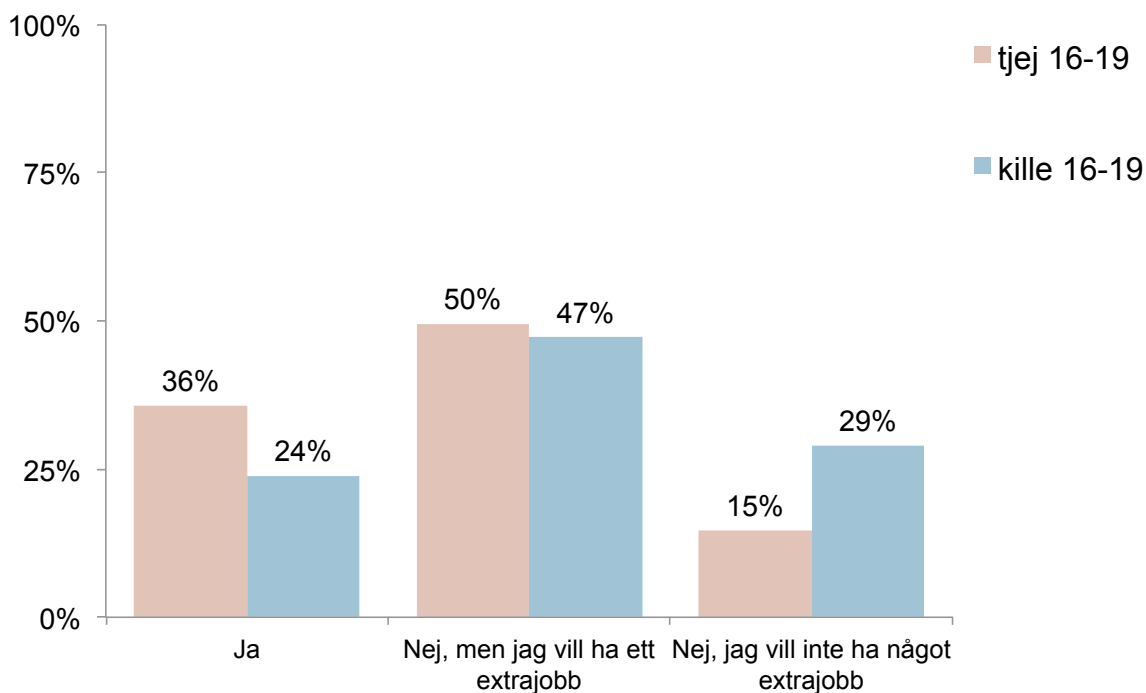
Arbete

I detta avsnitt redovisas några frågor gällande ungdomarnas relation till arbetsmarknaden. Arbete är enligt de nationella ungdomspolitiska målen ett prioriterat område för att skapa förutsättningar för att ungdomar ska få ett socialt och ekonomiskt tryggt liv. Forskning visar att arbetserfarenhet under 2019iden har en stark positiv effekt på möjligheten att senare få ett arbete¹.

En andel om 36 % av tjejerna och 24% av killarna har ett extrajobb. Det är också en ganska stor andel, runt hälften, som svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb.

Vid en jämförelse till rikssnittet framgår det att andelen med extrajobb är på samma nivå i Trelleborg, se tabell G1a.

G1. Har du något extrajobb just nu?

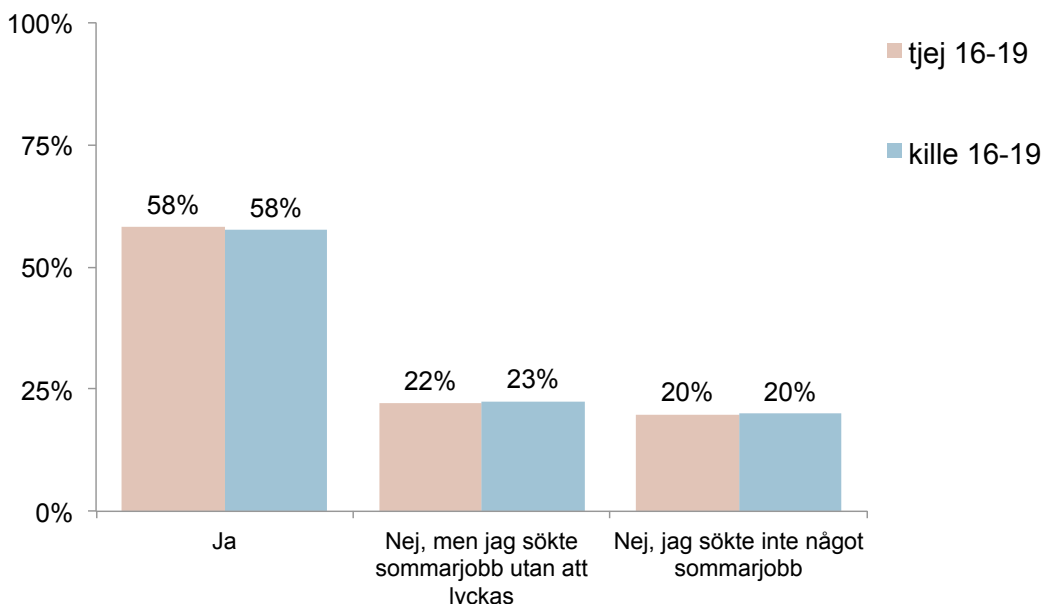
G1a. Andel med extrajobb: Jämförelse till rikssnittet och över tid

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
29%	29%	29%	41%

¹ SKL 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete

Andelen ungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 58 %. Denna andel är något lägre än rikssnittet. Det vanligaste svaret på frågan om hur man fick sommarjobb är bland ungdomarna (40 % av tjejerna och 30 % av killarna) att man fått jobbet genom kommunen. 37 % av killarna och 21 % av tjejerna fick jobbet genom någon i deras familj. Ungefär en fjärdedel av ungdomarna kontaktade själv arbetsplatsen. Sedan 2015 har andelen ungdomar med sommarjobb ökat något i Trelleborg och fler ungdomar har angett att de fick sommarjobb genom kommunen eller genom att själv kontakta arbetsplatsen.

G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

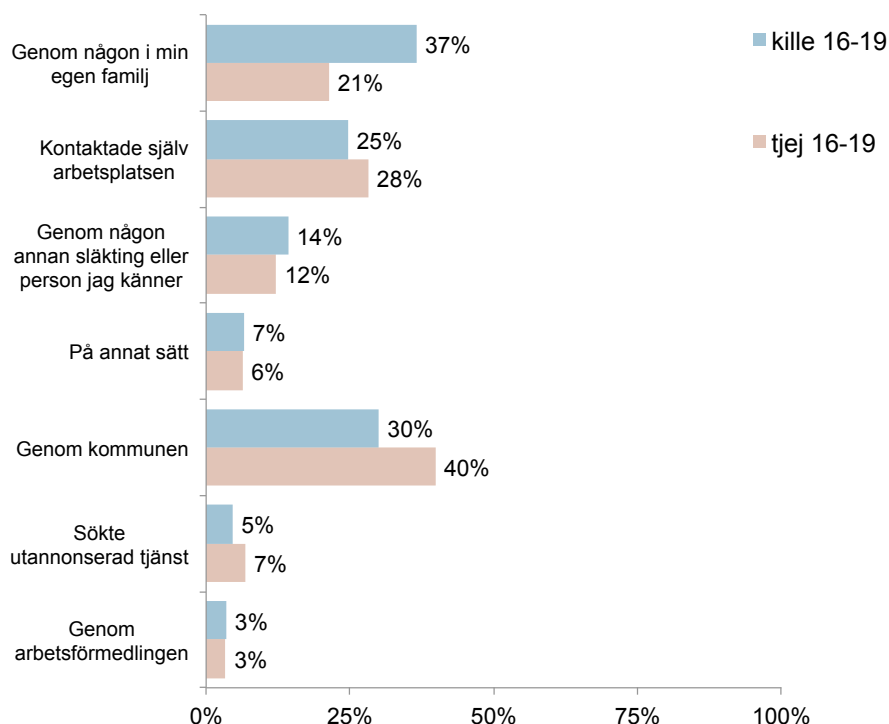

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse till rikssnittet och över tid

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
58%	63%	52%	65%

G2b. Hur fick du ditt sommarjobb?

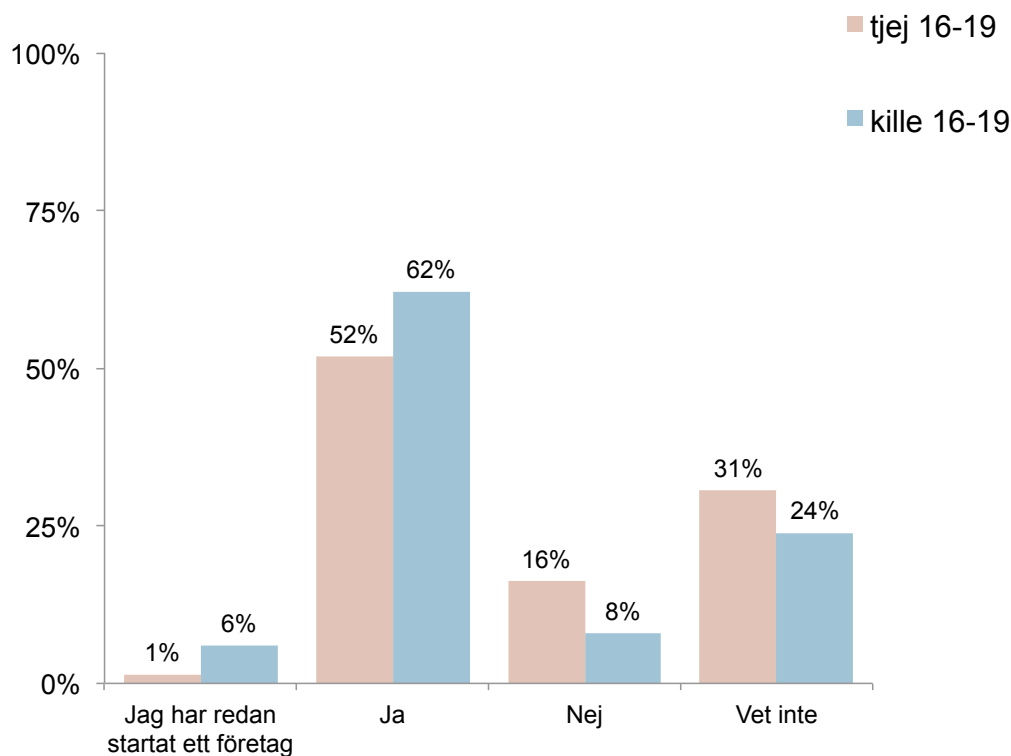
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Ungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 52 % av tjejerna och 62 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. Därutöver svarar 1-6 % att de redan har ett företag. Andelen som skulle kunna tänka sig att starta eget företag i framtiden är på ungefär samma nivå i Trelleborg som rikssnittet och har ökat något sedan 2015 då 52% av ungdomarna i Trelleborg svarade att de kunde tänka sig att starta eget.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" Jämförelse till rikssnittet och över tid

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
57%	55%	49%	52%

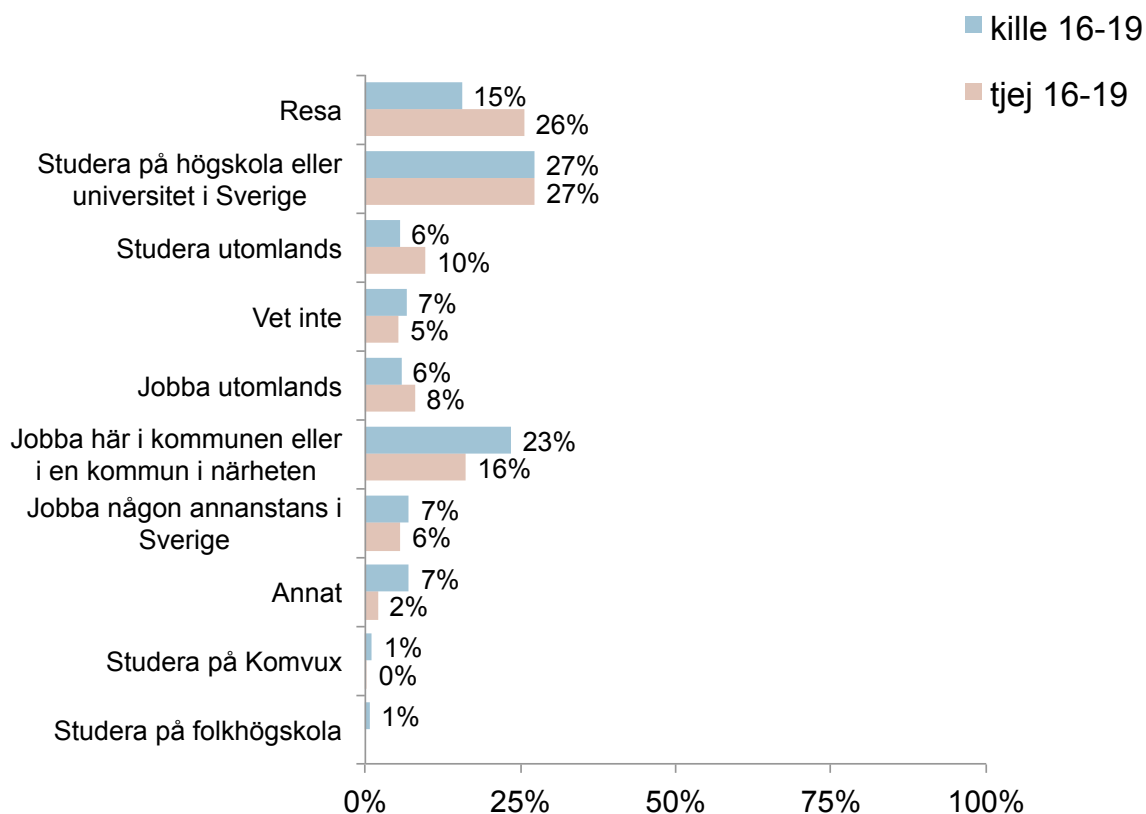
I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Vad unga i 2019 vill och tror de kommer göra

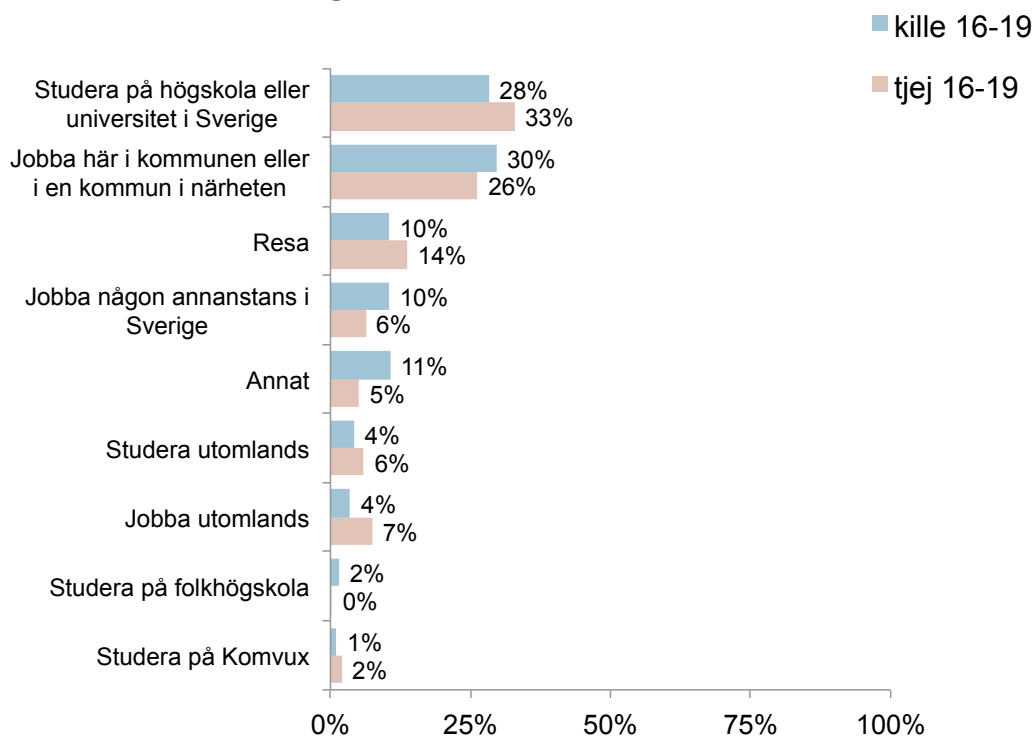
Vad gäller frågan om vad ungdomarna i 2019 helst skulle vilja göra direkt efter 2019 svarar 27 % av både tjejerna och killarna att de vill studera på högskola eller universitet i Sverige, se diagram H1b. 26 % av tjejerna och 15 % av killarna skulle helst vilja resa. 23 % av killarna och 16 % av tjejerna vill helst börja jobba i kommunen eller i närheten.

33 % av tjejerna och 28 % av killarna tror att de kommer börja studera på högskola/universitet i Sverige. 26 % av tjejerna och 30 % av killarna tror att de kommer att jobba i kommunen eller i en kommun i närheten direkt efter 2019, se diagram H3 på följande sida.

H1b. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter 2019?

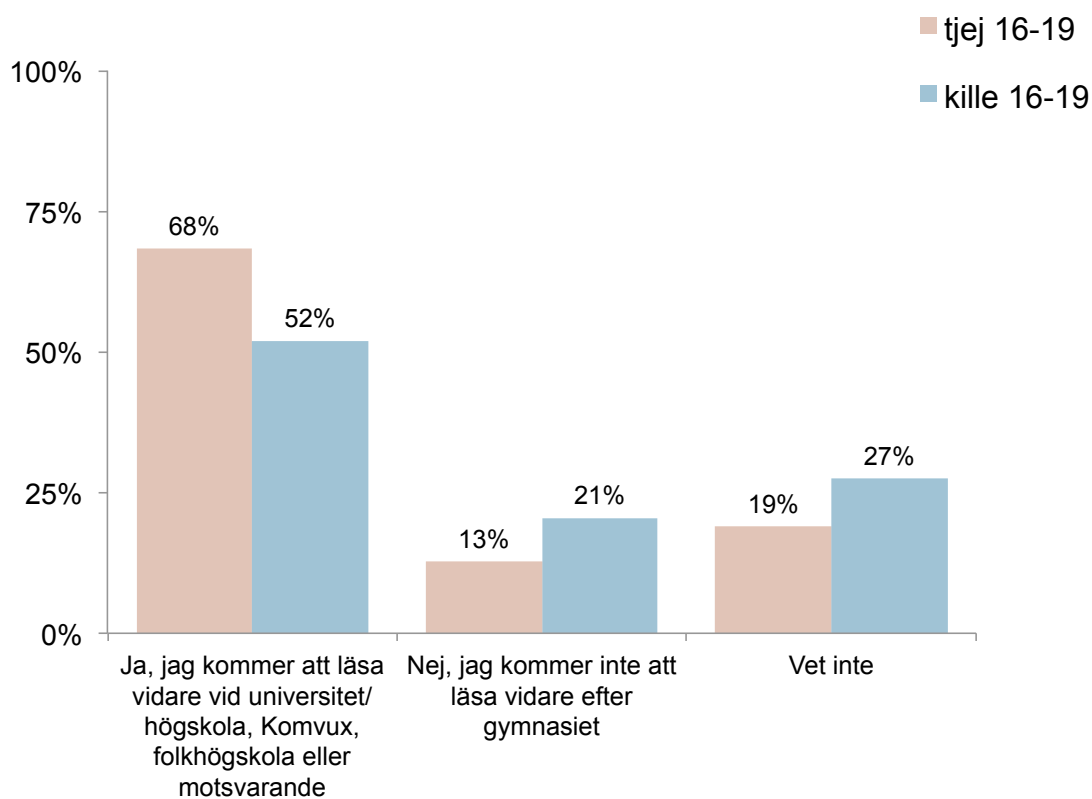

H3. Vad tror du att du kommer göra direkt efter 2019?

68 % av tjejerna och 52 % av killarna svarar att de tror de kommer att läsa vidare efter 2019, direkt eller senare. Resultatet är på ungefär samma nivå som rikssnittet.

H2b. Tror du att du kommer läsa vidare efter 2019, direkt eller senare?

H3a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse till rikssnittet och över tid

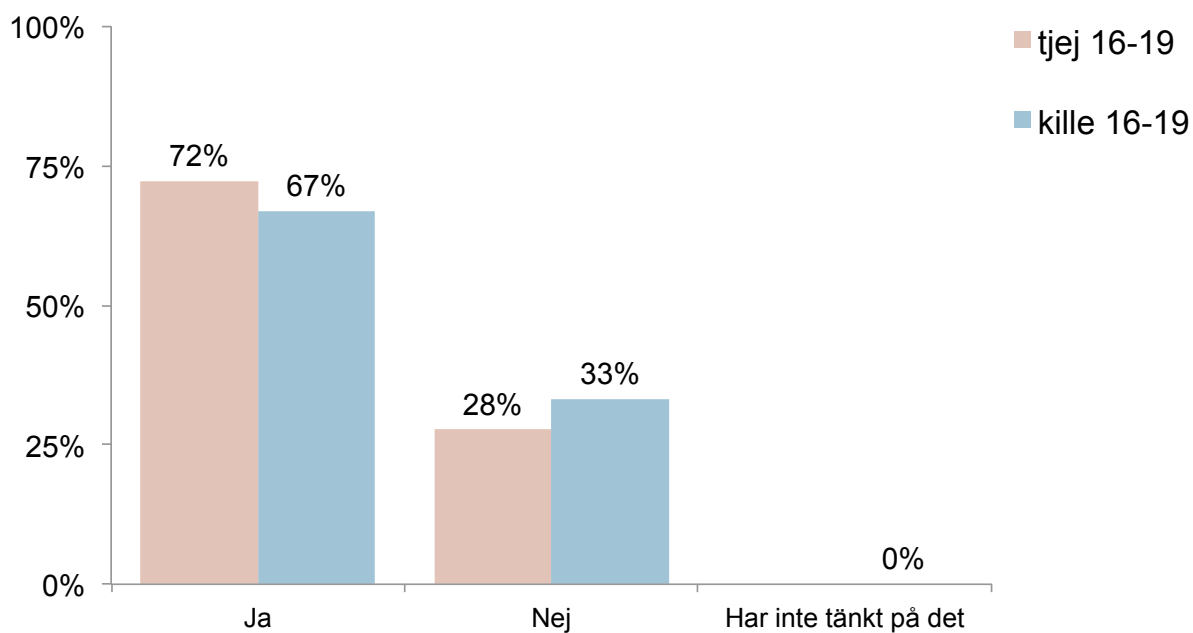
	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Ja	59%	57%	57%	70%*
Nej	18%	19%	16%	18%*
Vet inte	24%	24%	27%	10%*

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är något högre bland tjejer (72 %) än bland killar (67 %).

Andelen som tror de kommer flytta bland ungdomarna i Trelleborg är något mindre jämfört med rikssnittet, se tabell H4a.

H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

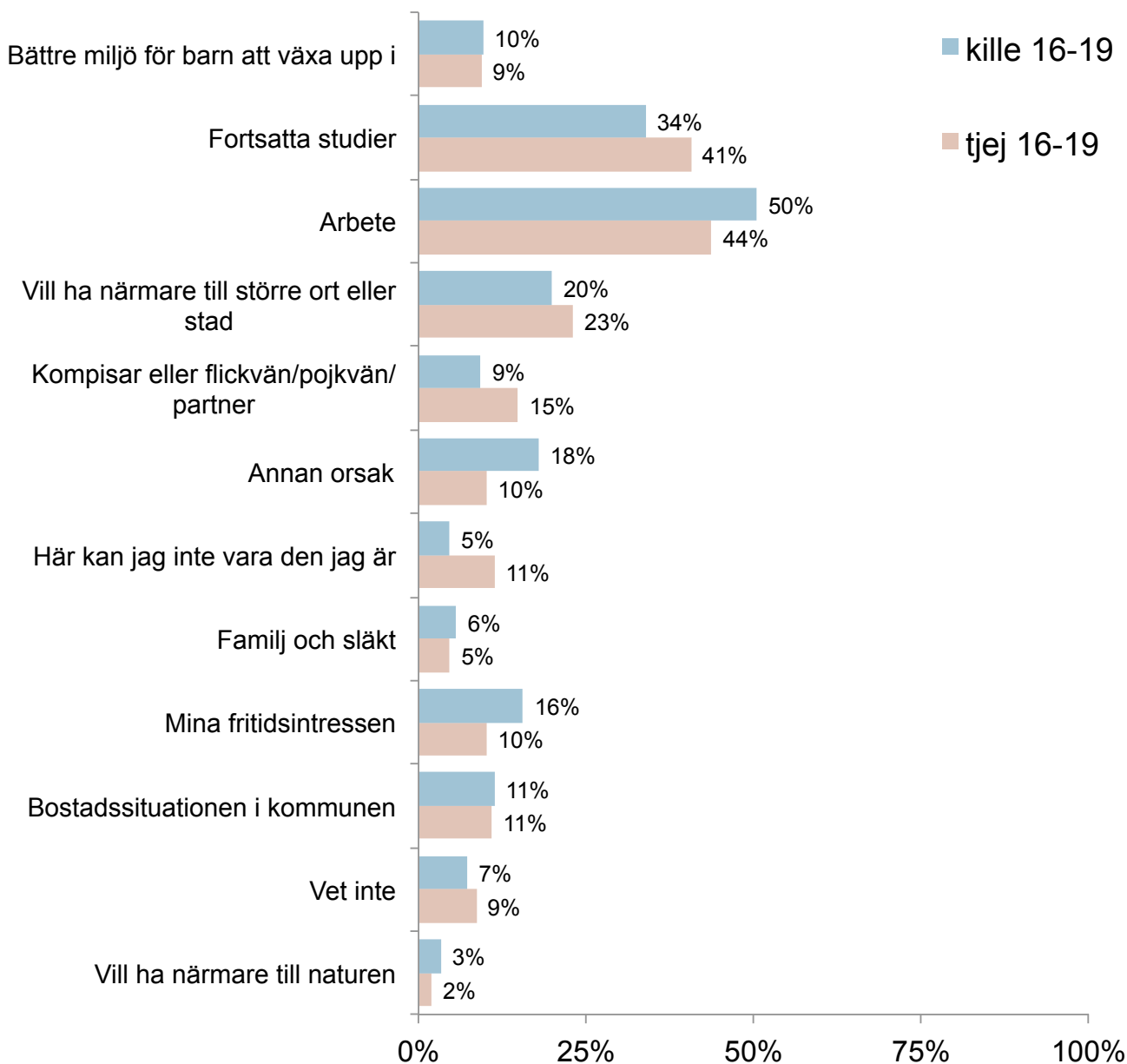
H4a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse till rikssnittet och över tid

Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
69%	73%	65%	58%

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Störst andel har angett arbete och fortsatta studier som anledningar till att flytta. En något större andel killar än tjejer svarar arbete, medan en något större andel tjejer än killar svarar fortsatta studier. Ungefär en femtedel svarar att de vill ha närmre till en större ort eller stad. Andelen som anger arbete som en orsak till att flytta har ökat från 39 %, medan de som hänvisar till fortsatta studier minskat sedan 2015 från 43 % till 37 % på total nivå.

H4b. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?

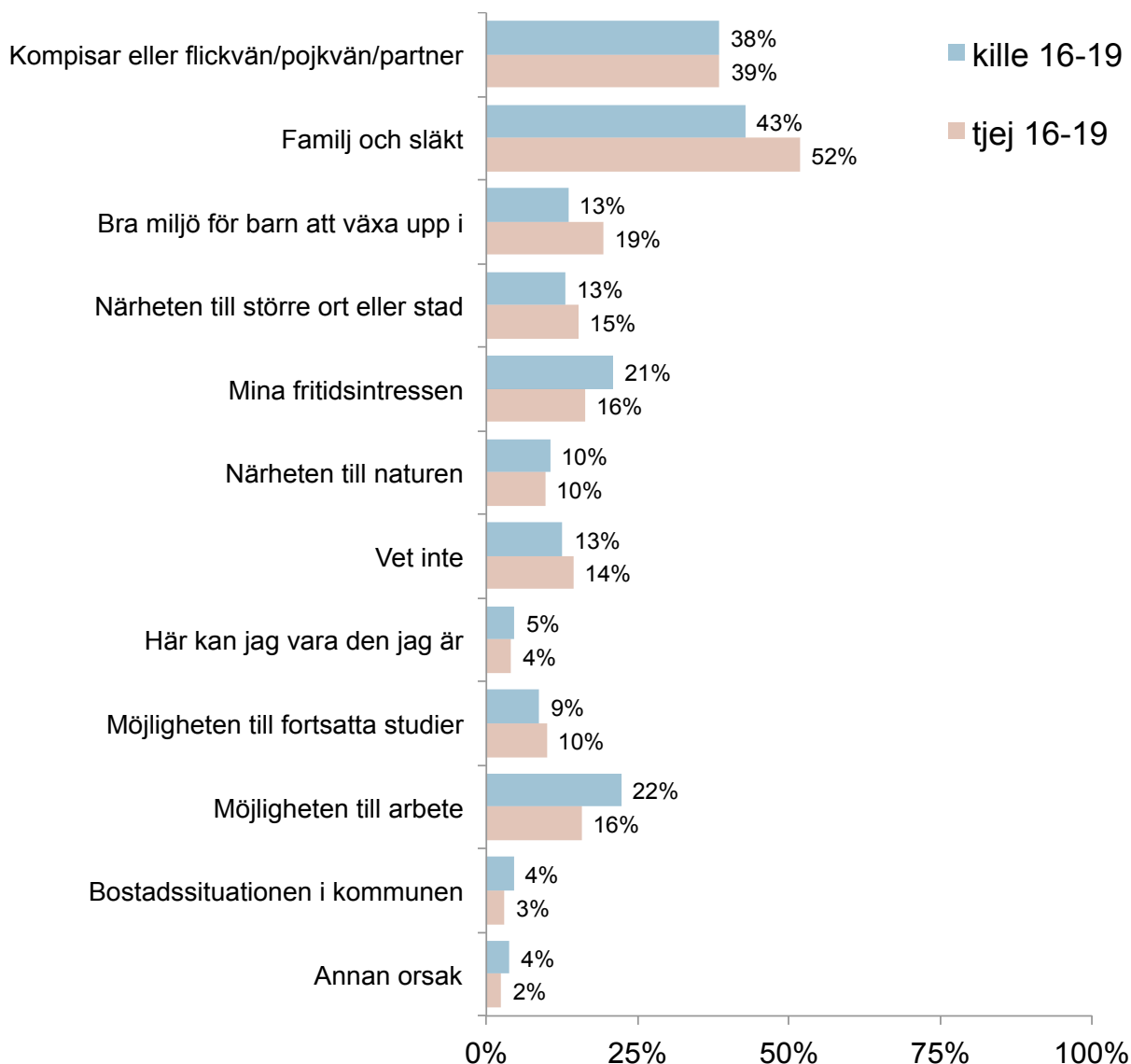
Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

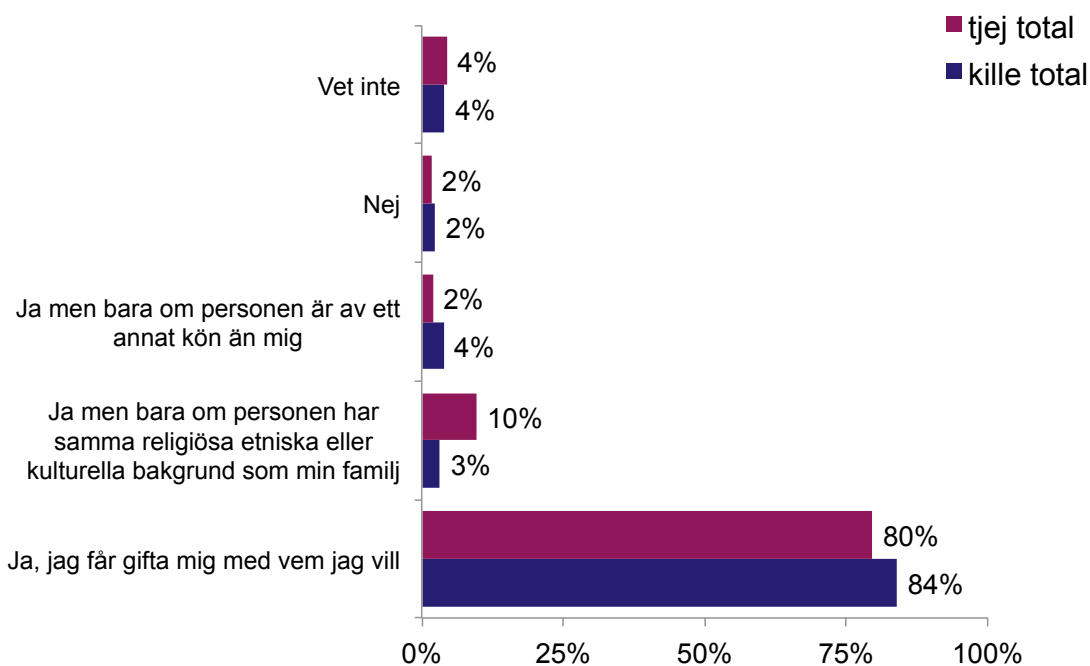
I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Trelleborg. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som flest anger. Tjejer har i högre grad än killar svarat familj och släkt. Fler, 21 %, jämfört med 13 % 2015, svarar möjligheten till arbete.

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 80 % av tjejerna och 84 % av killarna svarar ja, se diagram H6 på följande sida.

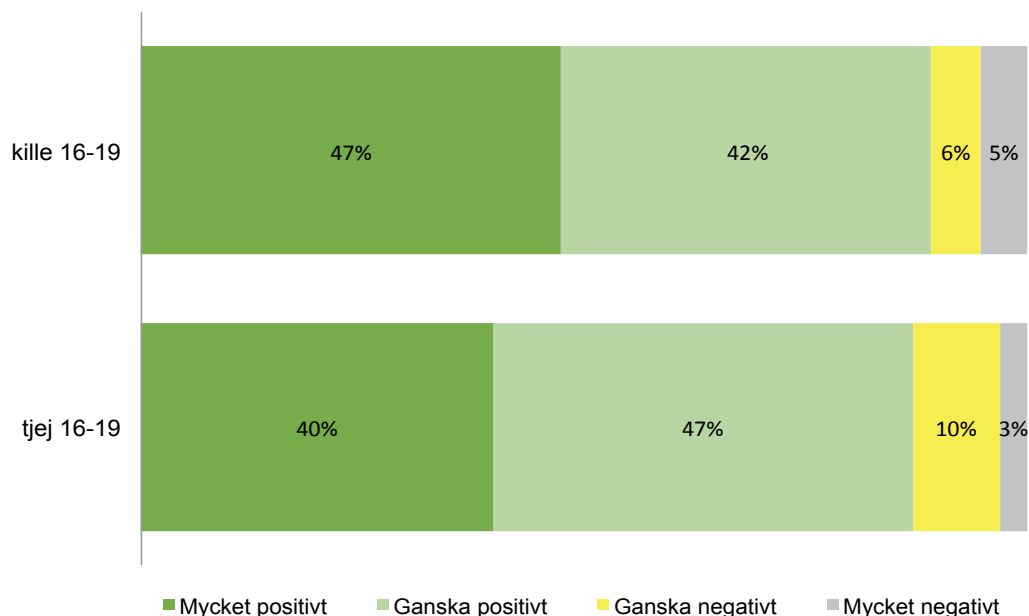
H6. Får du gifta dig med vem du vill?

Framtid

Som framgår i diagram H7 svarar nästan nio av tio ungdomar att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Ungdomarna i Trelleborg är ungefär lika positiva till framtiden som rikssnittet men andelen positiva har minskat något från 2015, se diagram H7a.

H7. Hur ser du på framtiden?

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse till rikssnittet och över tid

*Svarsskalan 2010 var 7-gradig, och nedan värde är för topp 3.

	Trelleborg 2019	Riket 2019	Trelleborg 2015	Trelleborg 2010
Mycket + ganska positivt	87%	89%	90%	88%*

Slutsatser

Utifrån skillnader mellan grupper (kön, ålder och övriga bakgrundsfaktorer), samt utifrån jämförelser mot rikssnittet och områden som Trelleborgs kommun anser prioriterade har några utvalda frågor eller områden valts ut som rekommendationer för kommunen att jobba vidare med. Eftersom Lupp-enkäten inte svarar på varför det ser ut som det gör, kan det vara viktigt att Trelleborgs kommun har en dialog med ungdomarna om resultatet. Detta är ofta viktigt för att genomföra rätt åtgärder.

Trygghet och utsatthet: mobbning och våld i skolan samt andra otrygga situationer

Eftersom en relativt hög andel av ungdomarna svarar att våld och mobbning förekommer på skolan kan det vara viktigt att arbeta med dessa frågor.

Andelen som blivit mobbade i Trelleborg har ökat med nästan 20 procentenheter sedan motsvarande fråga ställdes år 2010. Det framgår att unga med funktionsnedsättning och tjejer är grupper som har blivit utsatta i högre grad än de utan funktionsnedsättning samt killar. Killar har däremot i högre grad än tjejer svarat att våld förekommer i skolan.

Andelen i Trelleborgs kommun som instämmer i att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev, att elever och lärare bemöter varandra med respekt och att skolan agerar om en lärare kränker en elev är lägre än rikssnittet för Lupp 2019. Detsamma gäller andelen som vet var de skulle vända sig för att få stöd om de skulle bli illa behandlade eller må dåligt och denna andel har även minskat över tid i Trelleborg.

Att arbeta med frågorna om mobbning och våld gemensamt kan vara bra – då exempelvis förekomsten av mobbning också ökar risken för våld. Allt som ökar välbefinnandet och ett öppet och förtroendefullt klimat i skolan och på fritiden är viktigt för att bland annat minska risken för våld och kränkningar.

I Trelleborg har andelen som utsatts för hot, stöld eller misshandel (på odefinierad plats) ökat över tid och ligger även något över rikssnittet. Det är framförallt killar som uppger att de har varit med om dessa otrygga situationer under de senaste sex månaderna. Drygt två femtedelar av de som blivit utsatta för otrygga situationer har också blivit mobbade.

Platser som de unga upplever som mindre trygga i jämförelse är fritidsgårdar, kollektivtrafiken och på stan/i centrum. De som har utsatts för mobbning eller andra otrygga situationer har i högre grad än övriga svarat att de sällan eller aldrig är trygga på flera platser i kommunen.

MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa mest är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande). Det gäller såväl unga män som unga kvinnor⁷. Därför kan det vara extra viktigt att motverka alla former av våld, rasism och mobbning.

7 MUCF 2007, Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

Hälsa: psykosomatiska besvär, alkoholvanor och narkotika-användning

Andelen unga i Trelleborg som upplever psykosomatiska besvär så som stress, huvudvärk och ont i magen är högre än rikssnittet och har ökat över tid. Det framgår att tjejer mår sämre än vad killar gör. Tjejer uppskattar dels sin hälsa som sämre än killar och svarar också att de har mer problem med psykosomatiska besvär, framför allt stress. Att på olika sätt arbeta med att förbättra ungas hälsa och att skapa en mer jämlik hälsa (oavsett bakgrundsfaktorer) kan därför vara viktigt. I statens offentliga utredning "Det handlar om jämlik hälsa" konstateras det att ojämlikhet i hälsa inte enbart kan lösas genom insatser för bättre levnadsvanor eller inom hälso- och sjukvården. Problem i skolan eller avhopp liksom arbetslöshet handlar i många fall om olika typer av ojämlikhet i förutsättningar, resurser och möjligheter. Att arbeta mot jämlika förutsättningar inom exempelvis skola/ utbildning, fritid, boende och inom arbetsmarknaden är således även centralt i arbetet för en jämlik hälsa¹. I MUCF:s rapport "När livet känns fel" sammanställs hur unga själva vill få stöd vid fysisk ohälsa. Det handlar bland annat om att någon lyssnar utifrån en stödjande, nyfiken och utforskande position, samt att få möjlighet att ta paus när man själv vill – t.ex. genom att få gå ifrån en lektion och göra något annat (lyssna på musik, kreativt skapande, fysisk aktivitet). Eftersom mobbning är en av de faktorer som påverkar ungas hälsa mest är även arbete för att förebygga detta viktigt.

Andelen unga som dricker folköl eller starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit är något högre i Trelleborg än för rikssnittet och andelen som dricker sig fulla minst en gång i månaden har ökat. Även andelen som använt narkotika har ökat och är nu högre än rikssnittet. Enligt en litteraturoversikt från SBU kan lokal samverkan mellan olika instanser så som kommun, skola, polis och butiker där man begränsar tillgängligheten av alkohol minska konsumtion av alkohol bland unga. Även insatser under en kort tid, som motiverande samtal, kan minska konsumtionen för de unga som ligger i farozonen för missbruk².

I Trelleborg är unga i riskgruppen för narkotika i högre grad än övriga missnöjda med livet, oftare nedstämda och uppger i högre grad att de har dålig hälsa. En rapport från CAN visar att alkohol- och narkotikakonsumtion ökar i takt med att psykosomatiska besvär ökar. Ju fler symptom desto tydligare resultat.³ Arbete för att förbättra ungas psykiska hälsa kan alltså även verka förebyggande mot missbruk av alkohol och narkotika.

1 SOU 2016:55 Det handlar om jämlik hälsa

2 SBU 2015: Att förebygga missbruk av alkohol, droger och spel hos barn och unga

3 Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning 2018: När huvudet bultar och magen värker

Referenslista

- Amnå Erik, Ekström Mats & Stattin Håkan 2016: Ungdomars politiska utveckling
- Brottsförebyggande rådet 2009: Grövre våld i skolan
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevs drogvanor 2018
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning 2018: När huvudet bultar och magen värker
- Folkhälsomyndigheten 2014: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013-2014
- Friends 2019: Friendsrapporten 2019
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Länsstyrelsen Västerbotten 2015: Idrott och normer
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Fokus 13: Unga och jämställdhet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Fokus 10: Om ungas inflytande
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015: När livet känns fel - Ungas upplevelser kring psykisk ohälsa
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan
- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) 2015: Att förebygga missbruk av alkohol, droger och spel hos barn och unga. SBU-rapport nr 243
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- Skolverket 2009: Grövre våld i skolan
- Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning
- Skolverket 2016:9 "Normer, normmedvetenhet och normkritik"
- SOU 2010:80 Skolan och ungdomars psykosociala hälsa. Rapport från Delegationen för jämställdhet i skolan. Stockholm: Fritzes.
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55 Det handlar om en jämlik hälsa
- Stafström, M. 2014: Influence of Parental Alcohol-Related Attitudes, Behavior and Parenting Styles on Alcohol Use in Late and Very Late Adolescence. European

Addiction Research, 20(5).

- Statens folkhälsoinstitut (Ljungdahl, S. & Bremberg, S.) 2010: Högre alkoholkonsumtion hos barn som får dricka alkohol tillsammans med sina föräldrar.
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet
- Sveriges Kommuner och Landsting 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete
- Sveriges Ungdomsråd 2012, Medborgarprojektet: Ni kan bättre
- Ungdomsstyrelsen 2013: Unga och våld - en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter

